

MASARYKOVA UNIVERZITA
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

ŽÁDOST O AKREDITACI

Navazujícího magisterského studijního programu

Geografie a kartografie

Obor

**Sociální geografie a regionální
rozvoj**

Brno, listopad 2015

OBSAH

OBSAH	2
A – Žádost o akreditaci / rozšíření nebo prodloužení doby platnosti akreditace bakalářského / magisterského stud. programu	4
Ba – Charakteristika studijního programu a jeho oborů, pokud se na obory člení.....	5
Bb – Prostorové, informační a přístrojové zabezpečení studijního programu.....	7
C – Pravidla pro vytváření studijních plánů SP (oboru) a návrh témat prací	8
C1- Doporučený studijní plán	12
D – Charakteristika studijních předmětů.....	14
JAZ03 Angličtina pro geografy III.....	14
JAZ04 Angličtina pro geografy IV	14
JA002 Pokročilá odborná angličtina - zkouška	15
ZX100 Odborná praxe z geografie a kartografie.....	16
Z0017H Diplomový seminář 1.....	17
Z0018H Diplomový seminář 2.....	17
Z0027 Geografická analýza trhu práce	18
Z0096 Sociálně geografická regionalizace.....	19
Z0104 Regionální politika a regionální rozvoj.....	20
Z0105 Rurální geografie	21
Z0136 Územní plánování a urbanismus.....	21
Z0138 Socioekonomické změny regionů České republiky	22
Z0152 Terénní výzkum mikroregionu	23
Z1002 Diplomová práce z geografie 4.....	23
Z4044 Geografie města.....	23
Z5037 Geografický seminář k veřejné správě.....	24
Z5100 Kritická geografie: globalizace a lokalizace	25
Z7001 Diplomová práce z geografie 1	26
Z7017H Oborový geografický seminář 1.....	26
Z7041 Dopravní systémy	26
Z7105 Regionální politika v EU a ČR	27
Z7111 Kvalitativní analýza dat	28
Z7140 Geografické souvislosti letecké dopravy	29
Z7262 Geoinformatika ve veřejné správě	30
Z7890 Metody a techniky v sociální a regionální geografii	30
Z7891 Každodenní mobilita.....	31
Z7892 Geografické myšlení II	32
Z7893 Sociální a regionální geografie střední Evropy.....	32
Z7894 Geoinformační technologie v sociální geografii.....	33
Z7895 Programy a projekty přeshraniční spolupráce.....	34
Z8001 Diplomová práce z geografie 2	35
Z8147 Quality of Life	35
Z8210 Introduction to spatial data infrastructures in Europe	36
Z8222 Geografie času	36
Z8818 Aplikovaná geoinformatika	37
Z8989 Vybrané problémy kartografické vizualizace	38
Z9002 Diplomová práce z geografie 3	38
Z9017H Oborový geografický seminář 2.....	38
Z9876 Přeshraniční spolupráce	39
Z9877 Sociogeografický výzkum českého pohraničí.....	40
E – Personální zabezpečení studijního programu (studijního oboru) – souhrnné údaje.....	41
F – Související vědecká, výzkumná, vývojová, umělecká a další tvůrčí činnost	42
I – Uskutečňování akreditovaného stud. programu mimo sídlo vysoké školy	43
G – Personální zabezpečení – přednášející	44
Přehled přednášejících	44
Prohlášení děkana k prodloužení smluv přednášejících	45
Mgr. Ivan Andráško, PhD.	46
RNDr. Petr Daněk, Ph.D.	47
doc. RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D.	49
doc. RNDr. Petr Kubíček, CSc.....	51
Mgr. Ondřej Mulíček, Ph.D.	52

RNDr. Robert Osman, Ph.D.....	53
doc. RNDr. Tomáš Řezník, Ph.D.....	54
Mgr. Daniel Seidenglanz, Ph.D.....	55
Mgr. Bc. Zdeněk Stachoň, Ph.D.....	56
RNDr. Ondřej Šerý, Ph.D.	57
doc. Ing. Zdeněk Tomeš, Ph.D.....	59
doc. RNDr. Antonín Věžník, CSc.	60

A – Žádost o akreditaci / rozšíření nebo prodloužení doby platnosti akreditace bakalářského / magisterského stud. programu						
Vysoká škola	Masarykova univerzita					
Součást vysoké školy	Přírodovědecká fakulta			STUDPROG	st. doba	titul
Název studijního programu	Geografie a kartografie			N-GK	2 r.	Mgr.
Původní název SP				platnost předchozí akreditace	31. 8. 2016	
Typ žádosti	udělení akreditace	prodloužení akreditace X	druh rozšíření			
Typ studijního programu	bakalářský	magisterský	navazující magisterský X			rigorózní řízení
Forma studia	prezenční X	kombinovaná	distanční			KKOV
Názvy studijních oborů	Sociální geografie a regionální rozvoj			ano	1301T015	
Adresa www stránky	www.sci.muni.cz/akreditace2015/GK		jméno a heslo k přístupu na www	Login: komise, heslo: 2015		
Schváleno VR /UR /AR	VR	podpis rektora				datum
Dne	2. 12. 2015					
Kontaktní osoba	RNDr. Vladimír Herber, CSc.		e-mail	herber@sci.muni.cz		

Ba – Charakteristika studijního programu a jeho oborů, pokud se na obory člení

Vysoká škola	Masarykova univerzita
Součást vysoké školy	Přírodovědecká fakulta
Název studijního programu	Geografie a kartografie
Název studijního oboru	Sociální geografie a regionální rozvoj
Garant studijního oboru	Doc. RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D.
Zaměření na přípravu k výkonu regulovaného povolání	ne

Charakteristika studijního oboru (studijního programu)

Studijní obor Sociální geografie a regionální rozvoj je zaměřen na studium prostorovosti společenského života. Na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity jde o tradiční studijní obor, jehož obsah se však proměňuje s tím, jak se mění společnost, na jejíž interpretaci je obor zaměřen, jak se prohlubují geografické a další poznatky a zdokonalují analytické metody. Pro studijní obor Sociální geografie a regionální rozvoj je charakteristický komplexní pohled, umožňující interpretaci sociálních, ekonomických, environmentálních, politických i kulturních procesů v jejich vzájemných vazbách a širších souvislostech. Dalším charakteristickým rysem oboru je citlivost vůči měřítku studovaných jevů a procesů, tedy zájem o interpretaci procesů probíhajících na různých rádivostních úrovních a uznání významu vztahů mezi těmito úrovněmi.

Studenti jsou vedeni ke schopnosti komunikovat se specialisty v příbuzných oborech, a přitom si zachovat syntetizující geografický pohled. Tuto komunikaci jim usnadňuje zvládnutí základních postupů kvantitativní analýzy, kvalitativního výzkumu i metod kartografické vizualizace a analýzy. Jádrem studijního oboru představuje osvojení znalosti teoretických přístupů a metod. Současně je však studium významně propojeno s praxí, a to prostřednictvím přednášek specialistů z praxe, odborných stáží studentů, nabídky spolupráce odborníků z praxe pro vedení diplomových prací nebo exkurzí na geografická pracoviště. Studijní obor je otevřen absolventům bakalářského studia geografie, kartografie a příbuzných oborů, a to i z jiných fakult a univerzit.

Předpokládá se i možnost návaznosti studia v doktorském programu Geografie – ve studijním oboru Regionální geografie a regionální rozvoj.

Profil absolventa studijního oboru (studijního programu) & cíle studia

Odborné znalosti

Absolvent oboru Sociální geografie a regionální rozvoj disponuje širokým souborem znalostí, využitelných ke kritické interpretaci současných společenských, ekonomických a environmentálních procesů a problémů. Dobře se orientuje v geografických teoriích společenského vývoje, včetně teorií regionálního rozvoje. Současně zná a je schopen kriticky hodnotit a prakticky využívat systém nástrojů a opatření regionálních politik, a to na evropské, státní i regionální úrovni. Má dobrý přehled o zdrojích různých typů geografických dat a zná jejich metodologická omezení.

Odborné dovednosti

Absolvent je schopen samostatně získat, vytvořit nebo vyhledat relevantní geografická data, zvolit vhodnou analytickou metodu či soubor metod, umožňujících nalezení odpovědi na danou otázku, zvolené metody aplikovat a interpretovat jejich výsledky. Do portfolia metod, které si studenti osvojují, patří statistické metody analýzy kvantitativních dat (včetně vícerozměrných statistických metod), práce s velkými datovými soubory, metody kvalitativního výzkumu, metody kartografické vizualizace, geografické informační systémy včetně jejich analytických nástrojů, základy práce s daty z DPZ. Díky komplexnímu zaměření studia jsou absolventi schopni řešit i otázky či problémy, považované za multioborové, a to v závislosti na povaze problému buď samostatně, nebo v týmu. Absolventi jsou schopni komunikovat o odborných otázkách se specialisty z příbuzných oborů, a to především v oblasti regionální politiky a regionálního rozvoje (v různých tematických oblastech, jako je např. podnikání, doprava a infrastruktura, cestovní ruch, životní prostředí aj.), ale i v oblasti interpretace otázek společenského vývoje obecněji. Znalosti praktických postupů regionální politiky mohou absolventi využít při řízení projektového cyklu, při přípravě projektů, nebo při administraci programů regionálního rozvoje. Absolventi mají také základy facilitace, využitelné při vedení pracovních skupin.

Absolventi nacházejí uplatnění v široké škále geografických, interdisciplinárních a dalších pracovišť. Patří k nim výzkumné instituce, vysoké školy, úřady státní správy a samosprávy na státní i regionální úrovni, firmy působící v oblasti poradenství nebo aplikovaného výzkumu, i neziskové organizace. Absolventi studijního oboru Sociální geografie a regionální rozvoj v těchto organizacích obvykle působí jako samostatní analytici, členové multidisciplinárních týmů, nebo vedoucí pracovníci.

Charakteristika změn od předchozí akreditace (jen v případě prodloužení platnosti akreditace)

Koncepce reakreditace navazuje na dosavadní (doporučený) studijní plán, který je ovšem modifikován s ohledem na obsahové a metodologické změny v oboru a příbuzných vědních disciplínách, jakož i proměnu personálního složení kmenových pracovníků GÚ - noví docenti a další zahájení habilitačního řízení (O. Mulíček) je plánováno na rok 2016. Reflektuje i aktuální studijní plán (2015/2016), v němž oproti akreditaci (2011) došlo k některým drobným úpravám.

V několika případech došlo k přesunu předmětů mezi kategoriemi (záměna povinný / P – doporučeně volitelný / DV, a to v obou směrech), některé předměty byly spojeny v jeden, dosavadní předmět byl – s ohledem na proměnu obsahu – nově koncipován a také pojmenován, zařazeny jsou i předměty zcela nové.

V konkrétním vyjádření lze uvést:

- zachování nosných předmětů mezi povinnými: Z0104 Regionální politika a regionální rozvoj či Z0136 Územní plánování a urbanismus,
- sloučení dvou předmětů (první povinný, druhý doporučeně volitelný) v jeden: Z0096 Sociálně geografická regionalizace, zahrnující i dosavadní Z7107 Sídlní systémy,
- posun předmětu Z0105 Rurální geografie z DV mezi P předměty, naopak přeřazení Z0027 Geografická analýza trhu práce z kategorie P do DV předmětů,
- v akreditaci zařazený P předmět Z5100 Politická geografie, dnes vyučován pod stejným kódem s názvem Globalizační seminář se nově vypisuje jako Kritická geografie globalizace a lokalizace,
- oproti akreditaci zcela nově se objevuje přeshraniční problematika – ve výuce dnes jako DV (základní kurz Z9876 Pohraničí a přeshraniční spolupráce) příp. V předměty, ale také Z7891 Každodenní mobilita či Z7893 Sociální a regionální geografie střední Evropy,
- posílena byla problematika geoinformatická, a to jak přesunem z DV do P předmětů – Z7262 Geoinformatika ve veřejné správě, tak zařazením nových předmětů speciálně pro tento program – Z7262 Geoinformační technologie v sociální geografii, Z8210 Introduction to spatial data infrastructures in Europe (předmět vyučován v angličtině),
- několik předmětů z doporučeného studijního plánu vypadlo, jedná se však pouze o kategorii DV – např. Z5790 Krajiny jižní Moravy či Z6035 Využití obnovitelných zdrojů energie, jiné předměty – obecně koncipované – např. Z1107 Nová témata v socioekonomické geografii – se obsahově konkretizovaly, viz výše.

Provedeným (navrhovaným) změnám odpovídá struktura předmětů SZZ (1 povinný, 1 ze 2 povinně volitelných a 1 ze 2 volitelných), kde byla důsledně nastolena provázanost okruhů (po 15 v každém předmětu SZZ, tj. celkem 75) s vyučovanými předměty resp. jejich sylaby. Jednotlivé předměty SZZ (celkem 5) jsou restrukturovány a aktualizovány. Povinný předmět SZZ (A) je složen z povinných (nosných) předmětů a má shodný název jako studijní obor (Sociální geografie a regionální rozvoj). Povinně volitelné předměty SZZ (B1, B2) se skládají zčásti z povinných předmětů, zčásti z doporučeně volitelných předmětů. Obsahově jsou zaměřeny na regionální rozvoj, v prvním případě s přesahem do regionální geografie, ve druhém do veřejné správy. Konečně třetí úroveň (volitelné předměty SZZ) vychází výlučně z DV předmětů a zahrnuje jednak rovinu aplikační (C1), jednak nová geografická témata (C2).

**Počet přijímaných uchazečů ke studiu
v akademickém roce**

12 - 15

Bb – Prostorové, informační a přístrojové zabezpečení studijního programu

Vysoká škola	Masarykova univerzita
Součást vysoké školy	Přírodovědecká fakulta
Název studijního programu	Geografie a kartografie
Název studijního oboru	Sociální geografie a regionální rozvoj
Místo uskutečňování studijního oboru	Brno

Prostorové zabezpečení studijního programu

Budova ve vlastnictví VŠ	ano	Budova v nájmu – doba platnosti nájmu	----

Informační a přístrojové zabezpečení studijního programu

Informační zdroje a přístrojové vybavení je zabezpečeno především samostatnou [Ústřední knihovnou](#) PřF MU umístěnou přímo v areálu fakulty se 77 počítači a dvěma ústavními počítačovými učebnami (Z1 a Z7) s 21 a 13 počítači. Studentům je tak volně k dispozici 111 PC s připojením k internetu, přístupem do vybraných elektronických databází a s potřebným softwarovým vybavením. Ústřední knihovna úzce spolupracuje s ostatními přírodovědně zaměřenými knihovnami v ČR a spolupodílí se na získávání EIZ (elektronických informačních zdrojích - podrobnosti [zde](#)).

Všechny prostory fakulty (vnitřní i venkovní) jsou pokryty signálem bezdrátové počítačové sítě WiFi. Knihovni služby a vybrané softwarové vybavení počítačů dostupné studentům jsou uvedeny v tabulkách níže.

Tab. 1 Rozsah základních knihovničních služeb poskytovaných studentům oboru

Celkový počet svazků	277 837
Roční přírůstek knižních jednotek	3 350
Počet odebíraných titulů časopisů	259
Jsou součástí fondu kompaktní disky?	ano
Jsou součástí fondů videokazety?	ano
Otevírací hodiny knihovny/studovny v týdnu	42 hod týdně
Provozuje knihovna počítačové inform. služby?	ano
Zajišťuje knihovna řešerše z databází?	ne, uživatelé samoobslužně
Je zapojena na CESNET/INTERNET?	ano
Počet stanic na CESNETu/INTERNETu	88
Počet počítačů v knihovně/studovně	77
Z toho počítačů zapojených v síti	77

Tab. 2 Vybrané softwarové vybavení počítačů

softwarové vybavení	aplikace
Adobe Reader 11.0.12	MS Office 2013 SP1 Professional Plus
Aspi	ArcGIS 10.1
Gimp 2.8	ArcView 3.3
Matlab R2011b	Eoscape & Mult □ Spec
SPSS 22	OCAD □ 1
Statistica 12	QGis 2.4.0

C – Pravidla pro vytváření studijních plánů SP (oboru) a návrh témat prací					
Vysoká škola	Masarykova univerzita				
Součást vysoké školy	Přírodovědecká fakulta				
Název studijního programu	Geografie a kartografie				
Název studijního oboru	Sociální geografie a regionální rozvoj				
Název předmětu	rozsah	způsob zák.	druh před.	přednášející	dop. roč.
Seznam předmětů je uveden v doporučeném studijním plánu, viz část C1					
Studijní plány programů a oborů Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity se řídí Opatřením děkana č. 4/2015 „Výuka a tvorba studijních programů“. Studijní předměty se dělí na povinné, povinně volitelné, doporučené volitelné, volitelné z širšího vědního oboru a ostatní volitelné předměty. V studijním oboru Sociální geografie a regionální rozvoj používáme pouze kategorii <i>povinné předměty</i>, které tvoří jádro studijního plánu, a <i>doporučené volitelné předměty</i>, které představují doporučené rozšíření náplně předmětů volitelných. Nad rámec těchto kategorií si mohou studenti volit předměty dle svého zájmu a např. potřeb z hlediska diplomové práce. Mezi další povinné předměty patří diplomová práce (Diplomová práce I – IV), zkouška z pokročilé odborné angličtiny nebo jiného jazyka. Fakultní rozvrh je zpracován podle doporučených studijních plánů. Studentům, kteří se jím řídí, zaručuje správnou návaznost předmětů a splnění povinností nutných k ukončení vysokoškolského studia během standardní doby studia.					
Obsah a rozsah SZZk					
Státní závěrečná zkouška se skládá z následujících jednotlivě klasifikovaných 4 částí: a) povinné: Obhajoba diplomové práce Sociální geografie a regionální rozvoj b) povinně volitelné (1ze 2): Regionální geografie a regionální rozvoj Regionální rozvoj a veřejná správa c) volitelné (1ze 2): Aplikovaná sociální a regionální geografie Čas a prostor v sociální geografii					
Obhajoba diplomové práce:					
Závěrečné hodnocení diplomové práce probíhá veřejnou rozpravou před komisí pro SZZ, během níž student seznámí komisi s tématem práce, řešenými problémy, použitými metodami řešení a získanými výsledky, reaguje na připomínky obsažené v posudcích vedoucího a oponenta a v diskuzi odpovídá na dotazy vznesené z řad členů komise i ostatních účastníků obhajoby.					
A: Sociální geografie a regionální rozvoj (povinný předmět)					
1. Regionální rozvoj – interpretace pojmu, metodologická a ekonomická východiska, teorie regionálního rozvoje a příklady jejich uplatnění v praxi. 2. Regionální politika – definice a interpretace pojmu, důvody existence, historie a vývoj, základní cíle a nástroje, příklady aplikace regionální politiky v praxi. 3. Aktuální přístupy a koncepce uplatňované v regionálním rozvoji a regionální politice, strategické regionální plánování. 4. Základní koncepce regionu v geografii; jejich historický vývoj a teoretické zdůvodnění. 5. Metodologie vymezení funkčních regionů. Vysvětlení existujících sociálněgeografických regionalizací ČR. 6. Metropolitní regiony, polycentrické sídelní systémy, regiony v plánovací praxi. 7. Pohraničí a přeshraniční spolupráce jako součást regionálního rozvoje. 8. Pohraničí a přeshraniční spolupráce v Česku (specifika, dokumenty, aktéři, projekty). 9. Pohraničí a přeshraniční spolupráce v EU (vývoj, územní diferenciaci, regionální politika). 10. Regionální politika v EU a ČR – vývoj a současný stav; evropské strukturální a investiční fondy. 11. Základní principy SZP EU a její dopady na rozvoj zemědělství a venkova ČR. 12. Základní teoretické přístupy a hlavní geografické interpretace globalizace. 13. Transformace prostorové organizace výroby, obchodu a spotřeby a její sociální, politické a kulturní souvislosti. 14. Program rozvoje venkova ČR, vize, základní principy, informace o jednotlivých osách a opatřeních. 15. Český venkov, po vstupu do EU, základní charakteristiky, možnosti rozvoje, dopady SZP EU.					
B1: Regionální geografie a regionální rozvoj (povinně volitelný předmět)					
1. Hospodářství (transformace po roce 1989 a současný stav) a regionální politika ve střední Evropě. 2. Doprava ve střední Evropě – dopravní charakteristika, dostupnost a aktuální procesy.					

3. Nadnárodní, meziregionální, přeshraniční spolupráce ve střední Evropě.
4. Pozice střeoevropského regionu v Evropě a EU (význam, zájmy, vazby).
5. Formování národní identity ve střední Evropě a jeho současné důsledky.
6. Základní terminologie v oblasti trhu práce, aktivní politika zaměstnanosti, zákon o zaměstnanosti.
7. Statistika trhu práce v EU a ČR – hlavní ukazatele (ne)zaměstnanosti, VŠPS, Integrovaný portál MPSV.
8. Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR – vývoj a současný stav, struktury, regionální rozdíly.
9. Osoby vyžadující zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání.
10. Doprava a prostorové uspořádání měst, městských regionů a sídelních systémů.
11. Data o hromadné dopravě a jejich využitelnost k empirickým analýzám sídelního systému.
12. Data o individuální automobilové dopravě a jejich využitelnost k empirickým analýzám sídelního systému.
13. Regionální přínosy dopravních vazeb a staveb – možnosti empirických analýz.
14. Koncept užití map - historické základy a současné trendy
15. Vizualizace vícerozměrných geografických dat

B2: Regionální rozvoj a veřejná správa (povinně volitelný předmět)

1. Transformace českého hospodářství po roce 1989, vliv podniků na rozvoj regionu, průmyslové zóny a brownfieldy.
2. Vzdělanost populace, geografie školství; prostorovost sociálního vyloučení.
3. Geografie menšin; participace a angažovanost místních komunit.
4. Instituce a subjekty věnující se hraniční problematice (výzkum a praxe, ČR a sousedé).
5. Komplexnost a multidisciplinarita (sociogeografického) výzkumu českého pohraničí.
6. Postavení a úloha aktérů zastupujících hierarchické úrovně v přeshraničním regionálním rozvoji.
7. Vývoj prostorového plánování v pre-industriálním a raně industriálním období.
8. Vývoj moderního územního plánování, urbanistické a plánovací koncepce 19. a 20. století.
9. Soudobé územní plánování v ČR na národní a krajské úrovni, nástroje a aktéři.
10. Soudobé územní plánování v ČR na mikroregionální a lokální úrovni, nástroje a aktéři.
11. Transformace, modernizace, racionalizace a digitalizace veřejné správy.
12. Územní veřejná správa (obce a kraje); veřejná správa a územně-správní členění v EU a ČR.
13. Stát, právní stát a občanská společnost.
14. Základy veřejné správy – charakter a základní pojmy, ústavní organizace veřejné správy v ČR, ústřední správa ČR.
15. Hlavní geoinformační technologie a trendy na různých úrovních veřejné správy

C1: Aplikovaná sociální a regionální geografie (volitelný předmět)

1. Filosofie – interpretace pojmu, základní otázky a směry myšlení, hlavní obory filosofie a jejich charakteristika.
2. Teorie poznání a filosofie vědy.
3. Filosofická a metodologická východiska geografického výzkumu.
4. Vývoj metodologie výzkumu v humánní geografii.
5. Proces tvorby strategických a rozvojových dokumentů; metody facilitace pracovních skupin.
6. Aplikovaná demografie – metodologické přístupy k prognózování populačního vývoje.
7. Práce s velkými datovými soubory, základní principy, souhrny, výběry a propojování databází.
8. Vícerozměrné statistické metody – východiska, principy, postupy, cíle a možnosti praktického využití
9. Interview, nahrávka, přepis a jejich vzájemné vztahy.
10. Metoda zakotvené teorie, postupy a techniky kódování.
11. Diskurzivní, narativní a interpretativní fenomenologická analýza.
12. Programy přeshraniční spolupráce na úrovni EU a ČR (etapizace, zaměření, struktury).
13. Projekty přeshraniční spolupráce (velké a malé projekty, zaměření, rozsah, dopad).
14. GIS funkcionalita pro získání, zpracování a vizualizaci geografické informace.
15. Metody prostorové analýzy a predikce s využitím GIS v oblasti sociální geografie.

C2: Čas a prostor v sociální geografii (volitelný předmět)

1. Různá pojetí času, různá pojetí prostoru a jejich vzájemné vztahy.
2. Lundská škola, osobnosti, předpoklady a koncepty.
3. Rytmus a jeho využití v geografickém výzkumu.
4. Analytické uchopení časoprostoru, různá konceptualizace časoprostoru.
5. Mobilita a její role při utváření rámců domova, práce a volného času v každodenním životě.
6. Kyborgizace společnosti – sociálně-technologická podmíněnost každodenní mobility.
7. Automobilita jako současný hegemon každodenní mobility.

8. Plánování a veřejné politiky mobility.
9. Teoretická východiska geografie města, přehled přístupů a výzkumných rámců.
10. Vznik měst, pre-industriální město – koncepty a struktury.
11. Průmyslové město, geneze, sociální ekologie města, prostorové modely; socialistické město.
12. Post-industriální město – transformace, procesy a struktury; postsocialistické a globální město.
13. Aeromobilita jako projev mobility současné společnosti, její ekonomický význam.
14. Sociální a geografické významy aeromobility (život v koridorech, kosmopolitizace, imaginace).
15. Sociální a prostorové konflikty spojené s aeromobilitou.

Literatura ke zkušebním okruhům odpovídá studijní literatuře v jednotlivých předmětech (povinných i doporučených volitelných).

Požadavky na přijímací řízení

Předpokladem pro přijetí je složení písemné přijímací zkoušky v rozsahu bakalářské státní závěrečné zkoušky oboru Geografie (studijní směr Humánní geografie) v programu Geografie a kartografie. Pro absolventy bakalářského studia programu Geografie a kartografie na PřF MU přijímací zkoušku nahrazuje bakalářská státní závěrečná zkouška.

Další povinnosti / odborná praxe

Součástí studijního plánu je kreditovaný doporučený volitelný předmět Odborná praxe z geografie a kartografie v rozsahu 10 pracovních dní. Tuto praxi student absolvuje ve vybrané smluvní instituci, v níž se mohou absolventi sociální geografie a regionálního rozvoje uplatnit.

Návrh témat prací a obhájené práce

Součástí navazujícího magisterského studia je vypracování diplomové práce, čímž student prokazuje schopnost samostatně řešit odborný problém včetně práce s relevantní odbornou literaturou, zvládnutí základních kvantitativních a kvalitativních metod, zpracování a interpretace výsledků a jejich prezentace.

Témata diplomových prací vypisuje Geografický ústav MU na návrh vyučujících a zveřejňuje jejich aktuální nabídku v Informačním systému MU. Student si pak z aktuální nabídky volí téma diplomové práce prostřednictvím IS. Druhou možností je, že student může kterémukoliv vyučujícímu Geografického ústavu MU navrhnout téma své diplomové práce nebo se na tomto tématu dohodnout. V takovémto případě vypisuje vyučující téma diplomové práce už pro konkrétního studenta. V obou zmíněných případech se vyučující, který téma vypsál, stává pro studenta, který si ho vybral, vedoucím diplomové práce.

Příklady obhájených diplomových prací z let 2011 až 2015:

- 1) Dominika Žáková (2015): Čas a prostor nočního města (viz http://is.muni.cz/th/358073/prif_m/),
- 2) Filip Veselý (2015): Jižní centrum - geografická analýza rozvojové zóny Brna (http://is.muni.cz/th/375627/prif_m/),
- 3) Petr Marek (2015): Vnímání reliktní hranice na příkladu severní části česko-moravské zemské hranice (http://is.muni.cz/th/357280/prif_m/),
- 4) Tomáš Novotný (2014): Nová toponyma jako prostředek symbolické kontroly prostoru? Příklad československého pohraničí (http://is.muni.cz/th/151365/prif_m/),
- 5) Jiří Dujka (2014): Integrovaný dopravní systém ve Zlínském kraji (http://is.muni.cz/th/356960/prif_m/),
- 6) Vítězslav Rous (2013): Možnosti rozvoje venkovského regionu na příkladu SO ORP Náměšť nad Oslavou (http://is.muni.cz/th/324066/prif_m/),
- 7) Jan Blažek (2013): Permakultura (http://is.muni.cz/th/207120/prif_m/),
- 8) Tomáš Kubeša (2012): Letecká doprava v Evropě - konkurenceschopnost ve srovnání s pozemní dopravou (http://is.muni.cz/th/222991/prif_m/),
- 9) Kristína Karoňová (2012): Vybrané aspekty rozvoje kvality života v SO ORP Mikulov (http://is.muni.cz/th/223188/prif_m/),
- 10) Michael Král (2011): Dopady SZP EU na rozvoj zemědělství a venkova centrální části Dražanské vrchoviny (http://is.muni.cz/th/215804/prif_m/).

Archív závěrečných prací obhájených od roku 2006 na Masarykově univerzitě je veřejně přístupný na webové adrese: <https://is.muni.cz/thesis/> (položky Fakulta studia="Přírodovědecká fakulta", Pracoviště="14315030 GeogÚ VoZ PřF").

Návaznost na předchozí studijní program (podmínky z hlediska příbuznosti oborů)

Navazujícímu magisterskému studijnímu oboru „Sociální geografie a regionální rozvoj“ předchází studijní obor „Geografie (studijní směr Humánní geografie)“ v rámci bakalářského programu „Geografie a kartografie“.

Příbuznými obory jsou ale i další obory z bakalářského programu „Geografie a kartografie“, tj. „Geografie (studijní směr Fyzická geografie)“, „Geografická kartografie a geoinformatika“ a „Geografie a kartografie se zaměřením na vzdělávání“. Dále lze mezi příbuzné obory řadit bakalářský program „Aplikovaná geografie“, resp. studijní obor Aplikovaná geografie a geoinformatika, který od 3. semestru člení na dva studijní směry: „Geoinformatika a regionální rozvoj“ a „Geoinformatika a trvalá udržitelnost“.

Studijní obor Sociální geografie a regionální rozvoj je otevřený všem absolventům bakalářských studijních programů geografického a příbuzného zaměření, a to i mimo Masarykovu univerzitu, kteří úspěšně složí přijímací zkoušku.

C1- Doporučený studijní plán

1. semestr

kód	název předmětu	kredit	rozsah	ukončení	vyučující
Podzimní semestr					
Povinné předměty					
Z0017H	Diplomový seminář 1	2	0/2	z	Muliček, Seidenglanz
Z0096	Sociálně geografická regionalizace	4	2/1	k	Daněk, Muliček
Z0104	Regionální politika a regionální rozvoj	5	2/1	zk	Jeřábek, Andráško
Z7001	Diplomová práce z geografie 1	2	0/2	z	vedoucí práce
Z7262	Geoinformatika ve veřejné správě	4	2/0	zk	Kubiček
Z9876	Přeshraniční spolupráce	5	2/1	zk	Jeřábek
Doporučené volitelné předměty					
Z0138	Socioekonomické změny regionů České republiky	3	1/2	kz	Šerý
Z7111	Kvalitativní analýza dat	4	2/1	k	Osman
Z7140	Geografické souvislosti letecké dopravy	3	1/1	k	Seidenglanz
Z7890	Metody a techniky v sociální a regionální geografii	2	0/2	z	Daněk, Muliček, Seidenglanz, Šerý, Andráško
Z7892	Geografické myšlení II	2	1/0	k	Andráško
Jarní semestr					
Povinné předměty					
Z5100	Kritická geografie: globalizace a lokalizace	4	2/1	k	Daněk
Z7017H	Oborový geografický seminář 1	2	0/2	z	Daněk, Šerý
Z7105	Regionální politika v EU a ČR	5	2/1	zk	Věžník, Šerý
Z7895	Programy a projekty přeshraniční spolupráce	2	1/1	kz	Jeřábek
Z8001	Diplomová práce z geografie 2	4	0/4	z	vedoucí práce
Z8818	Aplikovaná geoinformatika	5	1/2	zk	Řezník
Doporučené volitelné předměty					
Z0152	Terénní výzkum mikroregionu	2	5D	kz	Andráško, Daněk
Z4044	Geografie města	4	2/1	k	Muliček
Z7041	Dopravní systémy	2	1/1	kz	Seidenglanz, Tomeš
Z8222	Geografie času	4	2/1	k	Osman
Z8989	Vybrané problémy kartografické vizualizace	5	2/1	zk	Kubiček, Stachoň
Z9877	Sociogeografický výzkum českého pohraničí	2	1/1	z	Jeřábek

2. semestr

kód	název předmětu	kredit	rozsah	ukončení	vyučující
Podzimní semestr					
Povinné předměty					
Z0018H	Diplomový seminář 2	2	0/2	z	Muliček, Seidenglanz
Z0105	Rurální geografie	4	2/1	k	Věžník
Z0136	Územní plánování a urbanismus	5	2/1	zk	Muliček

Z9002	Diplomová práce z geografie 3	8	0/8	z	vedoucí práce
Doporučené volitelné předměty					
JAZ03	Angličtina pro geografie III	2	0/2	z	odd. jazyků
ZX100	Odborná praxe z geografie a kartografie	3	2T	z	Daněk
Z0027	Geografická analýza trhu práce	4	2/1	k	Šerý
Z7894	Geoinformační technologie v sociální geografii	5	2/1	zk	Kubíček, Stachon
Z8210	Introduction to spatial data infrastructures in Europe	5	2/0	k	Řezník
Jarní semestr					
Povinné předměty					
JA002	Pokročilá odborná angličtina - zkouška	2		zk	odd. jazyků
Z1002	Diplomová práce z geografie 4	16	0/16	z	vedoucí práce
Z9017H	Oborový geografický seminář 2	2	0/2	z	Daněk, Šerý
Doporučené volitelné předměty					
JAZ04	Angličtina pro geografie IV	2	/2	z	odd. jazyků
Z5037	Geografický seminář k veřejné správě	2	0/2	z	Andráško, Osman, Šerý
Z7891	Každodenní mobilita	4	2/1	k	Muliček, Osman, Seidenglanz
Z7893	Sociální a regionální geografie střední Evropy	2	1/1	2	Jeřábek, Daněk, Šerý, Seidenglanz
Z8147	Quality of Life	4	1/1	k	Andráško
Fakulta nabízí také výuku francouzštiny, němčiny, ruštiny a španělštiny.					

D – Charakteristika studijních předmětů

JAZ03 Angličtina pro geografu III

Vyučující:

Rozsah: 0/2. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Po absolvování tohoto kurzu bude student schopen: porozumět odbornému textu/mluvenému projevu; identifikovat hlavní myšlenky; formulovat hlavní myšlenky; shrnout odborný text ze svého oboru; interpretovat informace z textu/mluveného projevu; používat terminologii probíraných tematických okruhů; definovat termíny probíraných tematických okruhů; popsat tabulky a grafy; charakterizovat sladkovodní a oceánský svět; vysvětlit příčinu a důsledek; srovnávat probírané jevy vhodnými jazykovými prostředky; prezentovat probírané jevy a vlastní zkušenosti s využitím základních prezentačních technik; diskutovat o svých dalších studijních plánech a cestách; aplikovat získané jazykové znalosti specifika akademické slovní zásoby na další odborná témata

Osnova:

- Academic vocabulary, language functions and field topics:
- Water and ancient civilizations
- FRESH WATER – introduction, water cycle
- Water on the Ground - Water collects on the ground; Water runs off the ground
- Water in the Ground - Water soaks into the ground; Porosity and permeability; Zones of water in the ground; Water comes out of the ground – aquifers, geysers and hot springs
- OCEAN WATER and Oceanography:
- The bottom of the ocean - Sounding the ocean bottom; The topography of the ocean bottom; Resources of the ocean bottom; Captain Cook as a Hydrographer
- Properties of ocean water – Salinity; Temperature and density; Sea ice; Water absorbs light; Water pressure; Resources of ocean water; Maldives paradise soon to be lost
- The circulation of ocean water - Directions of motion in a wave; Deep ocean circulation; The beginning, middle, and end of a wave; Effects of wave action; Tides; UK seas in crisis
- Demographic Policy of China
- Presentations on travel experience/ holiday activities/water bodies

Výukové metody: kurz odborného jazyka.; analýza odborného textu; cvičení na porozumění čteného/mluveného autentického projevu; cvičení na výslovnost, cvičné testy z gramatiky; cvičení na akademickou a odbornou slovní zásobu; krátké prezentace a diskuse; domácí ústní a písemné úkoly; podpora znalosti terminologie, definic a užitečné slovní zásoby - blended learning (odpovědníky, drill), IS MU

Metody hodnocení: 6 odpovědníků, 2 dílčí testy, prezentace, zápočtový test, domácí úkoly (hlavní myšlenky, shrnutí aj.), 80% aktivní přítomnost ve výuce.

Literatura:

- *Academic vocabulary in use.* Edited by Michael McCarthy - Felicity O'Dell. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 176 s. ISBN 978-0-521-68939-7. info
- STRAHLER, Alan H. a Arthur Newell STRAHLER. *Introducing physical geography.* 4th ed. Hoboken, N.J.: J. Wiley, 2006. xxv, 728 s. ISBN 0-471-67950-X. info
- *Collins cobuild English grammar.* London: HarperCollins Publishers, 1990. xxiii, 486. ISBN 0-00-370257-X. info
- PETERS, Sarah a Tomáš GRÁF. *Nová cvičebnice anglické gramatiky.* 1. vyd. Praha: Polyglot, 1998. 437 s. ISBN 80-86195-00-7. info
- *Effective presentation,* J. Comfort, OUP 1995

JAZ04 Angličtina pro geografu IV

Vyučující:

Rozsah: 0/2. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Po absolvování tohoto kurzu bude student schopen: porozumět odbornému textu/mluvenému projevu; identifikovat hlavní myšlenky; formulovat hlavní myšlenky; shrnout odborný text ze svého oboru; interpretovat informace z textu/mluveného projevu; používat terminologii probíraných tematických okruhů; definovat termíny probíraných tematických okruhů; popsat tabulky a grafy; vysvětlit příčinu a důsledek; srovnávat probírané jevy vhodnými jazykovými prostředky; prezentovat odborné téma a vlastní výzkum s využitím pokročilých prezentačních technik; argumentovat na odborné téma (obhájit svůj názor/názor kolegy, oponovat) diskutovat o svých dalších studijních plánech a cestách; aplikovat získané jazykové znalosti specifika akademické slovní zásoby na další odborná témata

Osnova:

- Texts according to current importance and interest
- Academic vocabulary in use
- Advanced grammar in scientific texts
- Giving effective academic presentations
- Writing an abstract of a thesis
- Moravian Karst
- Famous caves
- Atacama
- Islamic culture
- Green revolution
- Argumentation - vocabulary
- Studies and research
- Letter of complaint
- CV and a cover letter

Výukové metody: kurz odborného jazyka: analýza odborného textu; cvičení na porozumění čteného/mluveného autentického projevu; cvičné testy z gramatiky; cvičení na akademickou a odbornou slovní zásobu; prezentace na odborné téma a diskuse; domácí ústní a písemné úkoly; podpora znalosti terminologie, definic a užitečné slovní zásoby - blended learning (odpovědníky, drill), IS MU

Metody hodnocení: prezentace, abstrakt, 80% aktivní přítomnost ve výuce.

Literatura:

- RUBENSTEIN, James M. *An introduction to human geography :the cultural landscape*. 8th ed. Upper Saddle River, N.J.: Pearson Education, 2005. 1 CD-ROM. ISBN 0-13-142943-4. info
- *The dictionary of human geography*. Edited by R. J. Johnston. 4th ed. Oxford: Blackwell Publishers, 2000. xvii, 958. ISBN 0-631-20561-6. info
- *Academic vocabulary in use*. Edited by Michael McCarthy - Felicity O'Dell. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 176 s. ISBN 978-0-521-68939-7. info
- *Collins cobuild English grammar*. London: HarperCollins Publishers, 1990. xxiii, 486. ISBN 0-00-370257-X. info
- PETERS, Sarah a Tomáš GRÁF. *Nová cvičebnice anglické gramatiky*. 1. vyd. Praha: Polyglot, 1998. 437 s. ISBN 80-86195-00-7. info
- Effective presentation, J. Comfort, OUP 1995
- STRAHLER, Alan H. a Arthur Newell STRAHLER. *Introducing physical geography*. 4th ed. Hoboken, N.J.: J. Wiley, 2006. xxv, 728 s. ISBN 0-471-67950-X. info

JA002 Pokročilá odborná angličtina - zkouška

Vyučující:

Rozsah: 0/0. 2 kr. Ukončení: zk.

Cíle předmětu: Zkouška prověří, že student je schopen zvládat následující dovednosti odpovídající úrovni B2 ERR - odborný jazyk porozumět odbornému textu/mluvenému projevu identifikovat hlavní myšlenky formulovat hlavní myšlenky interpretovat informaci z textu/mluveného projevu shrnout náročnější odborný text klasifikovat, porovnávat, určit příčiny a důsledky, popsat proces, definovat prezentovat odborný text vztahující se ke studovanému oboru za použití pokročilých prezentačních technik diskutovat o obecných a odborných tématech hovořit o svém oboru - disponovat základní slovní zásobou svého oboru argumentovat

Osnova:

- 1. Písemná část
- a) Akademická část - gramatika odborného textu viz <http://www.sci.muni.cz/main.php?stranka=Jazyky&podtext=A2>
- b) Odborný text - slovník k dispozici (porozumění textu, shrnutí)
- 2. Ústní část
- Prezentace odborného textu vztahujícího se ke studovanému oboru - téma dle vlastního výběru, ale obsah srozumitelný i pro posluchače jiných oborů, v rozsahu 10 minut s využitím veškerých prezentačních technik, popř. názorných pomůcek. Je třeba prokázat i schopnost reagovat na otázky publika.

Výukové metody: Zkouška

Metody hodnocení: Písemný test, ústní zkouška

Literatura:

- Jeremy Comfort. *Effective Presentations*. OUP 2000.
- Douglas Bell: *Passport to Academic Presentations*. Garnet 2008.
- *Academic vocabulary in use*. Edited by Michael McCarthy - Felicity O'Dell. Cambridge: Cambridge University Press, 2008. 176 s. ISBN 978-0-521-68939-7. info
- Keith Kelly: *Science*. Macmillan 2008
- *Key words in science & technology :helping learners with real English*. Edited by Bill Mascull. 1st ed. London: Harper Collins Publishers, 1997. xii, 210 s. ISBN 0-00-375098-1. info
- *Academic writing course :study skills in English*. Edited by R.R Jordan. 1st ed. Essex: Longman, 1999. 160 s. ISBN 0-582-40019-8. info
- *English for science*. Edited by Fran Zimmerman. New Jersey : Regents/Prentice Hall, 1989
- DONOVAN, Peter. *Basic English for Science*. 10. vyd. Oxford: University Press, 1994. 153 s. ISBN 0-19-457180-7. info
- *Nucleus ; English for science and technology*. Edited by Martin Bates - Tony Dudley-Evans. info
- *Physics:Reader*. Ivana Tulajová, Masarykova univerzita Přírodovědecká fakulta 2000
- PLUMMER, Charles C. a David MCGEARY. *Physical geology :student study art notebook*. 7th ed. Dubuque: Wm. C. Brown Communications, 1996. 161 s. ISBN 0-697-28732-7. info
- STRAHLER, Alan H. a Arthur Newell STRAHLER. *Introducing physical geography*. 4th ed. Hoboken, N.J.: J. Wiley, 2006. xxv, 728 s. ISBN 0-471-67950-X. info
- MURPHY, Raymond. *English grammar in use :a self-study reference and practice book for intermediate students of English : with answers*. 3rd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. x, 379 s. ISBN 0-521-53762-2. info
- CUNNINGHAM, Sarah a Bill BOWLER. *Headway : intermediate : pronunciation*. 1. vyd. Oxford: Oxford University Press, 1990. xi, 112 s. ISBN 1-943396-88-4. info
- +Any materials aimed at preparation for B2 level examinations(e.g. FCE, TOEFL)

ZX100 Odborná praxe z geografie a kartografie

Vyučující: [RNDr. Petr Daněk Ph.D.](#)

Rozsah: 2 týdny. 3 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Cílem kurzu je vytvořit podmínky pro seznámení studentů s činností pracovišť, na kterých se uplatňují geografové. Zaměření činnosti těchto pracovišť je tematicky různorodé a odpovídá šířce současné geografie. Výběr konkrétního pracoviště závisí na preferencích studenta a ochotě pracoviště praxi umožnit. Studenti si mohou praxi vyjednat samostatně v instituci odpovídající jejich odbornému zaměření (po konzultaci s učitelem kurzu) nebo si vyberou ze seznamu institucí spolupracujících s Geografickým ústavem MU, s nimiž byla možnost praxe předem dohodnuta. Seznam těchto institucí je každoročně doplňován a obměňován. Konkrétní termín praxe a náplň činnosti je vždy předmětem individuální dohody mezi studentem a daným pracovištěm.

Osnova:

- 1. Úvodní informační schůzka 2. Vlastní praxe (trvání 10 pracovních dnů) 3. Závěrečné hodnocení

Výukové metody: Výuka probíhá formou praxe. Výběr konkrétního pracoviště závisí na preferencích studenta a ochotě pracoviště praxi umožnit. Studenti si mohou praxi vyjednat samostatně v instituci odpovídající jejich odbornému zaměření (po konzultaci s učitelem kurzu) nebo si vyberou ze seznamu institucí spolupracujících s Geografickým ústavem MU, s nimiž byla možnost praxe předem dohodnuta.

Metody hodnocení: Absolvování praxe lze doložit dvěma alternativními způsoby: 1. Předložením výsledků práce, vykonané v průběhu praxe 2. Napsáním zprávy o průběhu a výsledcích praxe (podle předem dané osnovy). V obou případech musí být dokument předložen v písemné podobě a podepsán kontaktní osobou pracoviště, kde praxe probíhala.

Literatura:

- REKTOŘÍK, Jaroslav. Důležitost zapojení studentů do řešení problémů praxe. In *Realizace spolupráce vysokých škol s odběratelskou sférou*. První. Brno: Masarykova univerzita, 2007. s. 10-37, 27 s. ISBN 978-80-210-4482-1. info

Z0017H Diplomový seminář 1

Vyučující: [Mgr. Ondřej Mulíček Ph.D.](#), [Mgr. Daniel Seidenglanz Ph.D.](#)

Rozsah: 0/2. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Seminář je organizován oborově. V semináři probíhá jednak profesní příprava studentů navazujícího studia, jednak se v semináři prezentují studenti svými pracemi. Cílem semináře je rozvíjet dovednosti studentů důležité ke zpracování diplomové práce, motivovat a stimulovat je k průběžné práci na ní a věcně i metodologicky je inspirovat a prohloubit jejich úvahy nad vlastním tématem.

Osnova:

- **1. - 9. týden - Profesní příprava diplomantů.** V jejím rámci se praktickou formou procvičují a zdokonalují tyto dovednosti:
 - - dovednost sestavit stručnou anotaci v češtině z vlastního díla
 - - dovednost sestavit stručnou anotaci v cizím jazyce z vlastního díla
 - - dovednost vyhledávat relevantní odborné práce na požadované téma
 - - dovednost sestavit stručnou anotaci z cizích článků publikovaných v cizím jazyce
 - - dovednost zpracovat rešeršní část odborné práce
 - - dovednost stanovit vhodná klíčová slova
 - - dovednost organizovat si seznam používané literatury
 - - dovednost analyzovat odborný text a referovat o něm, dovednost vést diskusi ad rem
 - - dovednost organizovat posloupnost tabelárních a grafických příloh v odborné práci
 - - dovednost vypracovat a odůvodnit návrh výzkumného projektu
-
- **10. týden - Prezentace posterů studentů 1. ročníku k tématům vlastních diplomových prací, interní diskuze.**
-
- **11. - 12. týden - Vystoupení studentů 2. ročníku, prezentace postupu řešení tématu diplomové práce, interní diskuse.**
-
- **13. týden - Zhodnocení prezentací v seminární skupině.**

Výukové metody: Základní výukovou metodou je praktické procvičování uvedených dovedností, diskuze nad stavem rozpracovanosti diplomových prací studentů a prezentace vlastních dosažených výsledků.

Metody hodnocení: Výuka probíhá současně u dvou ročníků. Student si zapisuje zpravidla rok po absolvování tohoto semináře obdobný seminář označený číslem 2. Požadavky k ukončení: Absolvování alespoň 80 % seminářů v semestru, splnění požadavků na domácí přípravu u absolvovaných seminářů, osobní prezentace k vlastní DP na závěr semináře.

Literatura:

- KUNC, Josef, Václav TOUŠEK, Jiří VYSTOUPIL, Petr DANĚK, Pavel KLAPKA, Ondřej MULÍČEK, Daniel SEIDENGLANZ, Zdeněk SZCZYRBA, Michal VANČURA, Antonín VĚŽNÍK, Milan VITURKA a Petr TONEV. *Ekonomická a sociální geografie*. 1. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. 411 s. učebnice vysokých škol. ISBN 978-80-7380-114-4. info
- MEŠKO, Dušan, Dušan KATUŠČÁK a Ján FINDRA. *Akademická příručka*. České, upr. vyd. Martin: Osveta, 2006. 481 s. ISBN 80-8063-219-7. info

Z0018H Diplomový seminář 2

Vyučující: [Mgr. Ondřej Mulíček Ph.D.](#), [Mgr. Daniel Seidenglanz Ph.D.](#)

Rozsah: 0/2/0. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Seminář je organizován oborově. V semináři probíhá jednak profesní příprava studentů navazujícího studia, jednak se v semináři prezentují studenti svými pracemi. Cílem semináře je rozvíjet dovednosti studentů důležité ke zpracování diplomové práce, motivovat a stimulovat je k průběžné práci na ní a věcně i metodologicky je inspirovat a prohloubit jejich úvahy nad vlastním tématem.

Osnova:

- **1. - 9. týden - Profesní příprava diplomantů.** V jejím rámci se praktickou formou procvičují a zdokonalují tyto dovednosti:
 - - dovednost sestavit stručnou anotaci v češtině z vlastního díla
 - - dovednost sestavit stručnou anotaci v cizím jazyce z vlastního díla

- - dovednost vyhledávat relevantní odborné práce na požadované téma
- - dovednost sestavit stručnou anotaci z cizích článků publikovaných v cizím jazyce
- - dovednost zpracovat rešeršní část odborné práce
- - dovednost stanovit vhodná klíčová slova
- - dovednost organizovat si seznam používané literatury
- - dovednost analyzovat odborný text a referovat o něm, dovednost vést diskusi ad rem
- - dovednost organizovat posloupanost tabelárních a grafických příloh v odborné práci
- - dovednost vypracovat a odůvodnit návrh výzkumného projektu
-
- **10. týden - Prezentace posterů studentů 1. ročníku k tématům vlastních diplomových prací, interní diskuze.**
-
- **11. - 12. týden - Vystoupení studentů 2. ročníku, prezentace postupu řešení tématu diplomové práce, interní diskuze.**
-
- **13. týden - Zhodnocení prezentací v seminární skupině.**

Výukové metody: Základní výukovou metodou je praktické procvičování uvedených dovedností, diskuze nad stavem rozpracovanosti diplomových prací studentů a prezentace vlastních dosažených výsledků.

Metody hodnocení: Výuka probíhá současně u dvou ročníků. Student si zapisuje zpravidla rok po absolvování tohoto semináře obdobný seminář označený číslem 2. Požadavky k ukončení: Absolvování alespoň 80 % seminářů v semestru, splnění požadavků na domácí přípravu u absolvovaných seminářů, osobní prezentace k vlastní DP na závěr semináře.

Literatura:

- KUNC, Josef, Václav TOUŠEK, Jiří VYSTOUPIL, Petr DANĚK, Pavel KLAPKA, Ondřej MULÍČEK, Daniel SEIDENGLANZ, Zdeněk SZCZYRBA, Michal VANČURA, Antonín VĚŽNÍK, Milan VITURKA a Petr TONEV. *Ekonomická a sociální geografie*. 1. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. 411 s. učebnice vysokých škol. ISBN 978-80-7380-114-4. info
- MEŠKO, Dušan, Dušan KATUŠČÁK a Ján FINDRA. *Akademická příručka*. České, upr. vyd. Martin: Osveta, 2006. 481 s. ISBN 80-8063-219-7. info

Z0027 Geografická analýza trhu práce

Vyučující: [RNDr. Ondřej Šerý Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1/0. 4 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: Cílem předmětu je naučit uchazeče teoretickým aspektům trhu práce, stejně tak i dalším spíše praktickým dovednostem, aby byl schopen zpracovat studii o situaci na trhu práce ve vybraném regionu. Důraz je v přednáškách kladen na podrobné seznámení se zdroji statistických dat o zaměstnanosti a nezaměstnanosti, dále pak s ukazateli používanými při analýze situace na trhu práce.

Osnova:

- 1) Úvod do studia trhu práce, zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti
- 2) Nezaměstnanost - teoretický pohled, praktické důsledky, vývoj v ČR po roce 1989
- 3) Struktury nezaměstnanosti, regionální rozdíly
- 4) Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS)
- 5) Teritoriální pakty zaměstnanosti
- 6) Zahraniční instituce a databáze v oblasti trhu práce
- 7) Postavení mužů a žen na trhu práce
- 8) Pozice cizinců na trhu práce
- 9) Postavení osob podle věku na trhu práce (15-24 let, 50 let a více, absolventi a mladiství)
- 10) Role vzdělanosti na trhu práce
- 11) Postavení osob na trhu práce dle odvětví ekonomické činnosti
- 12) Pozice zdravotně postižených a OSVČ na trhu práce
- 13) Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji (příklad studie v oblasti trhu práce)

Výukové metody: Přednášky a cvičení (výuka cvičení probíhá v počítačové učebně). Teoretické přípravě budou věnovány přednášky, v rámci kterých však budou posluchači seznamováni i s praktickými příklady. Během cvičení budou studenti zpracovávat seminární práci věnovanou analýze i syntéze trhu práce v konkrétním regionu.

Metody hodnocení: Předmět je zakončen kolokviem, tj. odbornou rozpravou o poznacích získaných v rámci přednášek. K účasti na kolokviu je však potřeba mít udělený zápočet za cvičení, který posluchač získá na základě odpovídající docházky a odevzdaných a uznaných úkolů (tj. jak práce na samotných cvičeních, tak domácí úkoly).

Literatura:

- POTUŽÁKOVÁ, Zuzana. *Český trh práce v evropském kontextu*. Vyd. 1. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2013. 281 s. ISBN 9788073729462. info
- PALÍŠKOVÁ, Marcela. *Trh práce v Evropské unii : Historický vývoj, aktuální trendy a perspektivy*. Praha: C. H. Beck, 2014. 240 s. ISBN 978-80-7400-270-0. info
- HORÁK, Jiří. *Zpracování prostorových dat a tvorba statistických map pro potřeby analýz trhu práce*. 2. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2010. 131, 17, 4. ISBN 9788024821979. info
- SIROVÁTKA, Tomáš a Ivana ŠIMÍKOVÁ. *Politika zaměstnanosti a další opatření na trhu práce v dlouhodobé perspektivě a v průběhu krize*. 1. vyd. Praha: VÚPSV, 2013. 95, 3 s. ; ISBN 9788074161148. info
- EHRENBERG, Ronald G. a Robert Stewart SMITH. *Modern labor economics :theory and public policy*. 10th ed. Boston: Pearson/Addison Wesley, 2009. xxi, 650 s. ISBN 978-0-321-53896-3. info
- KACZOR, Pavel. *Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011*. Vyd. 1. V Praze: Oeconomica, 2013. 242 s. ISBN 9788024519302. info
- *Transforming European employment policy :labour market transitions and the promotion of capability*. Edited by Ralf Rogowski - Robert Salais - Noel Whiteside. Cheltenham: Edward Elgar, 2011. xiii, 288. ISBN 9781849802567. info
- DUŠEK, Jiří. *Lidské zdroje na trhu práce v ČR a EU*. 1. vyd. 175 stran. ISBN 9788087472873. info

Z0096 Sociálně geografická regionalizace

Vyučující: [RNDr. Petr Daněk Ph.D.](#), [Mgr. Ondřej Mulíček Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1/0. 4 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: Cílem kurzu je: - uvést studenty do diskuse o povaze geografických jevů a předmětu studia geografie; - seznámit se základními koncepcemi regionu; - zasadit existující koncepce regionu do vývoje geografického myšlení; - představit systém osídlení České republiky a jeho hierarchickou strukturu; - vysvětlit procesy, utvářející a proměňující systém osídlení; - naučit studenty prakticky aplikovat metody regionalizace a metody hodnocení regionální struktury. Úspěšným absolvováním kurzu získají studenti hlubší znalost teorií prostorové organizace společnosti, dokáží se orientovat v nožství různých typů regionů, a budou schopni prakticky aplikovat metody vymezení funkčních regionů.

Osnova:

- 1. Co je to region? Základní teoretické koncepce regionu (tradiční, vědecké a konstruktivistické koncepce regionu).
- 2. Regionální geografie a regionalizace. Regionalizace ve vývoji geografického poznání. Kritika prostorové vědy. Albertovská škola.
- 3. Elementy a komplexy. Místo geografie v klasifikaci věd. Hledání pravidelností v geografické realitě.
- 4. Proces územní koncentrace, jeho vývoj, měřítková diferenciacce a regionální variabilita.
- 5. Urbanizace a rozvoj hierarchické organizace systému osídlení. Funkční diferenciacce a specializace středisek.
- 6. Měřítkové úrovně systému osídlení ČR. Zásady vymezení funkčních regionů. Vymezení pracovních regionů.
- 7. Modely prostorových interakcí. Vymezení obslužných regionů. Komplexní regionalizace.
- 8. Regionalizace na subregionální úrovni. Hodnocení vývoje regionální struktury. Představení výsledků provedených regionalizací.
- 9. Metropolizace a metropolitní regiony. Typologie metropolitních regionů a jejich role v sídelním systému.
- 10. Polycentrické sídelní uspořádání, koncept polycentrického regionu a regionalizace.
- 11. Použití regionu v plánovacích politikách. Současný diskurs regionu v plánovací praxi.
- 12. Kritika regionalizačních přístupů. Alternativní přístupy k organizaci prostorových sídelních vztahů.
- 13. Funkční regiony a územně správní členění. Reformy územní veřejné správy.

Výukové metody: Kurz tvoří přednášky, seznamující s teoreticko-metodologickými východisky, přístupy, procesy a možnostmi jejich analýzy i konkrétními analytickými metodami, a semináře, kde jsou vybrané metody ověřovány na empirických datech. Součástí kurzu je i vypracování seminární práce, v níž každý student vymeze zázemí vybraného střediska v ČR.

Metody hodnocení: Předpokladem pro úspěšné absolvování kurzu je odevzdání krátké eseje k povinné literatuře, tří cvičení, a vypracování seminární práce (vymezení komplexního mikroregionu v ČR a zhodnocení jeho vnitřní

struktury). Zkouška je písemná. Je v ní ověřováno jak zvládnutí teoretických znalostí, tak i analytických metod. Úspěšný absolvent musí v písemné zkoušce získat alespoň 60 % bodů.

Literatura:

- DANĚK, Petr. *Geografické myšlení: úvod do teoretických přístupů*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 172 s. ISBN 978-80-210-6694-6. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-6694-2013. info
- BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje :nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. V Praze: Karolinum, 2011. 342 s. ISBN 9788024619743. info
- HAMPL, Martin. *Geografická organizace společnosti v České republice :transformační procesy a jejich obecný kontext*. Praha: Univerzita Karlova, 2005. 147 s. +. ISBN 80-86746-02-X. info
- *New forms of urbanization :beyond the urban-rural dichotomy*. Edited by A. G. Champion - Graeme Hugo. Burlington, VT: Ashgate, 2004. xxiv, 420. ISBN 0-7546-3588-0. info
- HAMPL, Martin. Současný vývoj geografické organizace a změny v dojížděcí za prací a do škol v Česku. *Geografie - Sborník České geografické společnosti*, Praha: Česká geografická společnost, 2004, roč. 109, č. 3, s. 205-222. ISSN 1212-0014. info
- HAGGETT, Peter. *Geography. A global synthesis*. 1. vyd. Harlow: Pentice Hall, 2001. 831 s. ISBN 0-582-32030-5. info
- HAMPL, Martin. *Regionální vývoj :specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie*. Praha: Univerzita Karlova. Fakulta přírodovědecká, 2001. 328 s. ISBN 80-902686-6-8. info
- HAMPL, Martin. *Realita, společnost a geografická organizace :hledání integrálního řádu*. 1. vyd. Praha: Demoart, 1998. 110 s. ISBN 80-902154. info
- HAMPL, Martin. *Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice*. 1. vyd. Praha: DemoArt, 1996. 395 s., 1. ISBN 80-902154-2-4. info
- HAMPL, Martin, Václav GARDAVSKÝ a Karel KÜHL. *Regionální struktura a vývoj systému osídlení ČSR*. 1. vyd. Praha: Universita Karlova, 1987. 255 s. info

Z0104 Regionální politika a regionální rozvoj

Vyučující: [doc. RNDr. Milan Jeřábek Ph.D.](#), [Mgr. Ivan Andráško Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1/0. 5 kr. Ukončení: zk.

Cíle předmětu: Posluchači budou v průběhu semestru seznámeni se základními principy a východisky regionálního rozvoje a regionální politiky a příklady jejich aplikací v praxi. Cílem předmětu je zejména představení, rozbor a diskuse metodologických a ekonomickým východisek a teorií regionálního rozvoje a konceptu regionální politiky včetně vybraných aktuálních témat a přístupů.

Osnova:

1. úvodní přednáška
2. regionální rozvoj - úvod do konceptu
3. metodologická a ekonomická východiska regionálního rozvoje
4. teorie regionálního rozvoje 1
5. teorie regionálního rozvoje 2
6. současný stav problematiky regionálního rozvoje, aktuální koncepty a přístupy
7. regionální politika - úvod do konceptu
8. regionální politika - vývoj konceptu
9. regionální politika - strategické regionální plánování

Výukové metody: přednášky, vypracování individuálních i skupinových úkolů a jejich prezentace, diskuse

Metody hodnocení: Vypracování seminární práce, ústní a písemná zkouška

Literatura:

- BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje :nástin - kritika - klasifikace*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2002. 211 s. ISBN 80-246-0384-5. info
- *Regionálny rozvoj a regionálna politika*. Edited by Eva Rajčáková. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2005. 119 s. ISBN 80-223-2038-2. info
- BERMAN, N. 1994. Strategické plánování lokálního rozvoje. Praha : Barents Group, 1994
- Wokoun, R., a kol.: Regionální politika a rozvoj v České republice. MMR ČR Praha, 1998

Z0105 Rurální geografie

Vyučující: [doc. RNDr. Antonín Věžník CSc.](#)

Rozsah: 2/1/0. 4 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: Cílem předmětu je seznámit posluchače se základními principy rozvoje venkova a zemědělství, zejména pak v podmínkách přechodu k tržní ekonomice, v předvstupním období a po vstupu do EU. Posluchači jsou postupně seznámeni s dalekosáhlými ekonomickými a sociálními změnami ke kterým v průběhu přechodu k tržní ekonomice došlo a které významně ovlivňují rozvoj zemědělství a venkovských oblastí. Na konci tohoto kurzu budou posluchači schopni se orientovat v uvedené problematice, porozumět a dokážou vysvětlit základní termíny, budou schopni se orientovat v základních dokumentech ovlivňující rozvoj venkova.

Osnova:

- 1. Produkční strategie zemědělství a potravinářství v podmínkách tržního mechanismu 2. Koncepce agrární politiky na období po vstupu ČR do EU 3. Mimoprodukční funkce zemědělství, jejich nezastupitelný podíl na tvorbě krajiny a ŽP 4. Vývoj struktury podnikatelských subjektů v zemědělství a potravinářství 5. Sociálně ekonomické souvislosti vývoje zemědělství a potravinářství ve vesnickém sídelním prostoru 6. Vývoj zaměstnanosti v zemědělství, agrární trh práce, sociální vrstvení zem. stavu 7. Sociologie zemědělství a venkova - úvod 8. Působení urbanizace na venkovské společenství 9. Instituce venkova, venkovská obec, venkovská a zemědělská rodina, obecní samospráva 10. Problémy českého venkova, periferní a nerozvojová území 11. Plán rozvoje zemědělství a venkova ČR na období 2000-2006 12. Programy obnovy venkova, program SAPARD. Operační program, HRDP 13. Ekologické uvědomění a chování v souvislosti s hodnotovou orientací zemědělců, principy trvale udržitelného zemědělství.

Výukové metody: Základní výukovou metodou jsou přednášky, doplněné o moderní výukové metody, jako je například e-learning. Součástí kurzu jsou i seminární práce studentů k aktuálním tématům studovaného předmětu.

Metody hodnocení: Typ výuky, přednáška a seminář, seminář je povinný. Podmínkou pro vykonání zkoušky je zpracování seminární práce. Vlastní zkouška je ústní.

Literatura:

doporučená literatura

- MAJEROVÁ, Věra. Sociologie venkova a zemědělství. čtvrté, přepracované 1. dotisk. Praha: ČZU v Praze PEF - CREDIT Praha, 2003. 254 s. ISBN 80-213-0651-3.
- Program rozvoje venkova ČR na období 2014-2020. Min. zemědělství ČR. 2013
- WOODS, M. (2005): Rural Geography: processes, responses and experiences in rural restructuring. Londýn: SAGE, 330 s. ISBN 0-7619-4760-4.
- Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2007. 321 s. info

Z0136 Územní plánování a urbanismus

Vyučující: [Mgr. Ondřej Mulíček Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1/0. 5 kr. Ukončení: zk.

Cíle předmětu: Hlavní cíle kurzu jsou: porozumění obecným východiskům urbanismu a prostorového plánování; poznání nejvýznamnějších urbanistických teorií a koncepcí; popis praktických nástrojů územního plánování; seznámení se s realitou prostorového plánování zejména v evropském prostředí; praktické osvojení nástrojů územního plánování v české praxi; seznámení se s konkrétními urbanistickými projekty a jejich tvůrci

Osnova:

- 1. Základní pojmy prostorového plánování, podstata plánování; typy plánovacích akcí;
- 2. Vývoj společnosti a prostorového plánování, vývoj moderního územního plánování;
- 3. Významné urbanistické koncepce 19. a 20. století - zahradní města, Geddes, Wright, Le Corbusier;
- 4. Plánování mezi válkami, Československo a západní Evropa, plánování ve vybraných českých městech;
- 5. Územní a regionální plánování v socialistickém Československu, územně-plánovací koncepce, srovnání s vybranými socialistickými zeměmi a západní Evropou;
- 6. Prostorové plánování v evropském měřítku, evropské plánovací systémy;
- 7. Soudobá plánovací praxe v ČR, vývoj a důležití aktéři;
- 8. Územní plánování na národní a krajské úrovni, dokumenty a vybraná témata;
- 9. Územní plánování na mikroregionální a místní úrovni, dokumenty a vybraná témata, problematika plánování v městském prostředí.

Výukové metody: Výukové metody - přednášky, domácí příprava referátů, tematické exkurze, diskuse, prezentace odborníků v dané oblasti.

Metody hodnocení: Zkouška ve formě písemného testu. Předpokladem přípuštění ke zkoušce je splnění cvičení.

Literatura:

- LÖW, Jiří a Igor MÍCHAL. *Krajinný ráz*. 1. vyd. Kostelec nad Černými Lesy: Lesnická práce, 2003. 552 s. ISBN 80-86386-27-9. info
- HALL, Peter Geoffrey. *Cities of tomorrow :an intellectual history of urban planning and design in the twentieth century*. 3rd ed. Malden, Mass.: Blackwell Publishing, 2002. xviii, 553. ISBN 0-631-23252-4. info
- NEWMAN, Peter a Andy THORNLEY. *Urban planning in Europe :international competition, national systems and planning projects*. London: Routledge, 1996. xii, 291 p. ISBN 0-415-11179-X. info
- MAIER, Karel. *Územní plánování*. Praha: České vysoké učení technické, 1993. 85 s. ISBN 80-01-01012-0. info

Z0138 Socioekonomické změny regionů České republiky

Vyučující: [RNDr. Ondřej Šerý Ph.D.](#)

Rozsah: 1/2/0. 3 kr. Ukončení: kz.

Cíle předmětu: Hlavním cílem předmětu je seznámení se socioekonomickými změnami regionů ČR, které proběhly po roce 1989 a mají výrazný regionální dopad. Předmět se nejdříve zaměřuje na ekonomické aspekty postsocialistické transformace (terciarizace hospodářství, nové rozvojové plochy, proměny trhu práce), v další části semestru se pak soustředí na sociální a kulturní aspekty (vzdělanost, otázka menšin, participace a angažovanost). Vše zakončují ukázky případových studií proměny několika českých regionů.

Osnova:

- 1) Transformace českého hospodářství po roce 1989, přechod od výroby ke službám
- 2) Vliv významných podniků na regionální rozvoj
- 3) Rozvojové plochy (průmyslové zóny, brownfields) a jejich potenciál v ekonomice
- 4) Proměny trhu práce, nové formy zaměstnanosti
- 5) Vzđelánost populace jako faktor rozvoje, geografie českého školství
- 6) Prostorové aspekty technické infrastruktury a vybavenosti regionů
- 7) Sociálně vyloučené lokality, prostorovost sociálního vyloučení
- 8) Kultura a rozvoj regionů
- 9) Od uniformity k různorodosti, geografie menšin
- 10) Participace a angažovanost místních komunit (MAS, dobrovolné svazky obcí, mikroregiony, partnerství obcí a měst)
- 11) Mediální obraz českých regionů
- 12) Příklady socioekonomických změn konkrétních regionů ČR

Výukové metody: Výuka předmětu je tvořena hodinovými přednáškami a dvouhodinovými cvičeními, na nichž jsou rozšiřovány znalosti a dovednosti získané z přednášek. V rámci cvičení je kladen důraz na diskuzi studentů, resp. na aktivní zapojení do průběhu cvičení obecně. Studenti vypracovávají průběžně domácí úkoly, jejichž výsledky na hodinách prezentují.

Metody hodnocení: Předmět je zakončen klasifikovaným zápočtem, který studenti získají za odpovídající účast na cvičeních, za odevzdané a uznané úkoly (tj. jak práce na samotných cvičeních, tak domácí úkoly) a za absolvování písemného testu z obsahu přednášek.

Literatura:

- TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 411 s. ISBN 978-80-7380-114-4. info
- MYANT, M. R. *Vzestup a pád českého kapitalismu :ekonomický vývoj České republiky od roku 1989*. Translated by Petra Luňáčková. Vyd. 1. Praha: Academia, 2013. 351 s. ISBN 9788020022882. info
- SUCHÁČEK, Jan. *Transformace v České republice z institucionálně-regionální perspektivy*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2013. 151 s. ISBN 9788086729909. info
- *Making the transition :education and labor market entry in Central and Eastern Europe*. Edited by Irena Kogan - Clemens Noelke - Michael Gebel. Stanford, California: Stanford University Press, 2011. xix, 406 p. ISBN 9780804775908. info
- HEŘMANOVÁ, Eva a Pavel CHROMÝ. *Kulturní regiony a geografie kultury :kulturní realie a kultura v regionech Česka*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2009. 348 s. ISBN 978-80-7357-339-3. info

- MATOUŠEK, Roman a Robert OSMAN. *Prostor(y) geografie*. Praha: Karolinum, 2014. 309 s. ISBN 978-80-246-2733-5. info
- NEKOLOVÁ, Markéta. *Vliv nových forem zaměstnávání v ČR a zemích EU na vývoj pracovního práva*. 1. vyd. Praha: VÚPSV, 2010. 35, 8 s. ;. ISBN 9788074160578. info

Z0152 Terénní výzkum mikroregionu

Vyučující: [Mgr. Ivan Andráško Ph.D.](#), [RNDr. Petr Daněk Ph.D.](#)

Rozsah: 0/0/0. 5 dní. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Posláním terénního cvičení je praktická aplikace pokročilejších metodických přístupů v terénním výzkumu a současně demonstrace složitějších fenoménů humánní geografie v terénu. Cvičení může být vázáno na řešení některého širšího projektu katedry a pak je orientováno na terénní ověření některé z badatelských hypotéz. Studenti si upevňují základní dovednosti, mj. i z oblasti etiky práce s daty.

Osnova:

- Terénní cvičení probíhá ve stanoveném regionu nebo postupně na předem stanovené trase, jednotliví studenti mají své práce rozděleny racionálně tak, aby všichni museli samostatně získávat primární data. Součástí terénního cvičení je i výklad k badatelskému záměru a diskuse k metodice ověřování hypotézy.

Výukové metody: Základní výukovou metodou je terénní praxe, v rámci které studenti za pomoci řízených rozhovorů a dotazníkových šetření získávají informace o mikroregionu. Tyto nelze získat z publikovaných výsledků ČSÚ případně z jiných existujících databází,

Metody hodnocení: Zápočet je hodnocena případová studie, která vznikla jako produkt týmové práce. Každý student veřejně prezentuje jím zpracovávanou část případové studie.

Literatura:

- KOPP, Jan. *Úvod do regionálního výzkumu*. Plzeň: Západočeská univerzita, 2001. 147 s. ISBN 80-7082-762-9. info
- CLAVAL, Paul. *An introduction to regional geography*. 1st pub. Oxford: Blackwell Publishers, 1998. xvi, 299 s. ISBN 1-55486-732-1. info
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum :základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 407 s. ISBN 80-7367-040-2. info
- IVANIČKA, Koloman. *Základy teórie a metodologie socioekonomickej geografie*. 2. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1987. 432 s. info

Z1002 Diplomová práce z geografie 4

Vyučující: vedoucí práce

Rozsah: 0/0/16. 16 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Předmět Diplomová práce 4 je koncipován jako kurz motivující studenta k napsání diplomové práce splňující veškeré požadavky na ni kladené. Absolvování tohoto kurzu zajistí, že student odevzdá diplomovou práci odsouhlasenou vedoucím. Student by tak měl být připraven k úspěšné obhajobě práce.

Osnova:

- Individuální konzultace v průběhu zpracování diplomové práce.

Výukové metody: Individuální konzultace v průběhu zpracování diplomové práce.

Metody hodnocení: Zápočet je udělený za odevzdání práce se souhlasem vedoucího.

Literatura:

- MEŠKO, Dušan, Dušan KATUŠČÁK a Ján FINDRA. *Akademická příručka*. České, upr. vyd. Martin: Osveta, 2006. 481 s. ISBN 80-8063-219-7. info

Z4044 Geografie města

Vyučující: [Mgr. Ondřej Mulíček Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1/0. 4 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: Předmět je zaměřen na geografické uchopení problematiky města. Podává přehled teoretických přístupů ke studiu měst a městských struktur, zabývá se vývojem měst a seznamuje studenta s metodami a postupy městského výzkumu.

Osnova:

- 1. Úvod do geografie města, předmět studia, vývoj, přehled přístupů 2. Vznik měst, pre-industriální město - koncepty, struktury 3. Města a průmyslová revoluce, průmyslové město a modernita 4. Sociální ekologie města, kritická diskuse přístupů 5. Postindustriální město - přístupy, koncepty a témata 6. Socialistické město - společensko-politický kontext, specifické procesy a struktury 7. Post-socialistické město - prostorová transformace 8. Globální město, world cities

Výukové metody: přednášky, skupinová práce a debata v hodinách, domácí úkoly a četba, terénní exkurze

Metody hodnocení: kolokviální zakončení, zohlednění samostatné práce v průběhu cvičení a při přípravě referátů

Literatura:

- *The urban geography reader*. Edited by Nicholas R. Fyfe - Judith T. Kenny. 1st pub. London: Routledge, 2005. xii, 404 s. ISBN 0-415-30702-3. info
- PACIONE, Michael. *Urban geography : a global perspective*. London: Routledge, 2001. xliii, 663. ISBN 0-415-19195-5. info
- *A companion to the city*. Edited by Gary Bridge - Sophie Watson. 1st publ. Oxford: Blackwell Publishers, 2000. xiv, 640 s. ISBN 0-631-21052-0. info
- CADWALLADER, Martin. *Urban geography :an analytical approach*. New Jersey: Prentice Hall, 1996. ix, 406 s. ISBN 0-13-341637-2. info
- KNOX, Paul L. *Urban social geography :an introduction*. 3rd ed. Essex: Longman, 1996. x, 350 s. ISBN 0-582-22937-5. info
- MUSIL, Jiří. *Sociologie soudobého města*. Vyd. 1. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1967. 320 s. info

Z5037 Geografický seminář k veřejné správě

Vyučující: [Mgr. Ivan Andráško Ph.D.](#), [RNDr. Robert Osman Ph.D.](#), [RNDr. Ondřej Šerý Ph.D.](#)

Rozsah: 0/2/0. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Tento předmět má utřídit poznatky studentů vztahující se k veřejné správě a k územně správní organizaci České republiky a Evropské unie. Student předmětu získá znalosti využitelné při komunikaci a spolupráci se zástupci veřejné správy a při získání a výkonu zaměstnání v této oblasti.

Osnova:

- 1) Úvod do problematiky veřejné správy
- 2) Stát, právní stát a občanská společnost
- 3) Základy veřejné správy – charakter a základní pojmy, ústavní organizace veřejné správy v ČR, ústřední správa ČR
- 4) Vyhledávání podkladových materiálů a legislativy ve veřejné správě
- 5) Transformace, modernizace veřejné správy – New Public Management, E-Government
- 6) Agenda stavebního úřadu – procesy schvalování územního a regulačního plánu
- 7) Financování obcí, rozpočtové určení daní
- 8) Územní veřejná správa – obce a vyšší územní samosprávné celky
- 9) Veřejná správa v evropských státech
- 10) Územně-správní členění ČR – vývoj, reforma a současný stav
- 11) Závěrečná diskuze

Výukové metody: prezentace, seminární práce a eseje studentů, diskuse

Metody hodnocení: Předmět je ukončen zápočtem, který posluchači získají za odpovídající docházku, četbu povinné literatury, prezentaci vybraného tématu, zpracování esejí a aktivitu při diskuzích.

Literatura:

- *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 5. rozš. vyd. (ve Vydavatel. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4. info
- HRABALOVÁ, Simona, Svatava NUNVÁŘOVÁ a Irena OPLUŠTILOVÁ. *Řízení místních samospráv*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 76 s. ISBN 80-210-4158-7. info
- NUNVÁŘOVÁ, Svatava. *Veřejná politika a územní správa a samospráva*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 112 s. ISBN 80-210-3958-2. info

- POMAHAČ, Richard a Olga VIDLÁKOVÁ. *Veřejná správa*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2002. xii, 278 s. ISBN 80-7179-748-0. info
- WOKOUN, René. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Vyd. 3., v nakladatelství I. Praha: IFEC, 2001. 264 s. ISBN 80-86412-08-3. info
- VIDLÁKOVÁ, Olga. *Reformy veřejné správy*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2000. 140 s. ISBN 80-7194-290-1. info
- ŘEHÁK, Stanislav. O vnitřním členění České republiky. *Sborník ČGS*, Praha: ČGS, 1993, roč. 97, č. 2, s. 109-110. ISSN 0231-5300. info

Z5100 Kritická geografie: globalizace a lokalizace

Vyučující: [RNDr. Petr Daněk Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1. 4 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: Cílem kurzu je vést studenty ke kritickému hodnocení změn v prostorové konfiguraci výroby, obchodu a spotřeby a jejich širších sociálních, politických a kulturních souvislostí. Studenti jsou seznámeni se základními teoretickými interpretacemi proměn v geografické organizaci ekonomických vztahů a regulačních režimů, které je ovlivňují. Globalizace není interpretována jako singulární a nevyhnutelný proces, ale jako systém vzájemně provázaných transformací, podmíněných technologicky i politicky, jejichž projevem je změna geografického měřítka ekonomických, sociálních, politických, kulturních i environmentálních procesů („přeškálování“). Studenti jsou vedeni k samostatné interpretaci příčin a důsledků těchto změn. Významnou součástí kurzu je proto vypracování a prezentace seminární práce. Úspěšným absolvováním kurzu získají studenti schopnost kritické interpretace procesů měnících prostorovou konfiguraci současné ekonomiky.

Osnova:

- 1. Úvodní přednáška: Kdy začíná globalizace?
- 2. Geografické studium globálního.
- 3. Geografie vztahů. Místa a síť.
- 4. Teoretické přístupy ke studiu globalizace.
- 5. Geografie rozdílů: nerovnoměrná globalizace.
- 6. Globalizace mezinárodního obchodu.
- 7. Komoditní řetězce a hodnotové řetězce, globální produkční síť.
- 8. Interaktivní hodina: pohledy na globalizaci.
- 9. Politická geografie globalizace.
- 10. Globalizace, čas a prostor. Konceptualizace lokální - globální.
- 11. Historie globalizace (fáze a vlny globalizace).
- 12. Má globalizace alternativy?

Výukové metody: Přednášky. Semináře. Diskuse. Diskuse nad povinnou četbou. Prezentace seminárních prací. Simulační hra.

Metody hodnocení: Předpoklady pro úspěšné absolvování předmětu: 1. Samostatné zpracování tématu (seminární práce) a jeho prezentace v semináři. 2. Zpracování a prezentace oponentského posouzení jiné seminární práce. 3. Zahrnutí výsledku diskuse v semináři do textu seminární práce a jeho úprava podle pokynů učitele. 4. Povinná četba 5. Závěrečné ústní kolokvium (zodpovězení 2-3 otázek)

Literatura:

- *Záhada kapitálu :přežije kapitalismus svou poslední krizi?* ISBN 9788087067284. info
- Brief history of neoliberalism
- DICKEN, Peter. *Global shift :mapping the changing contours of the world economy*. 6th ed. London: Sage, 2011. xxi, 606 s. ISBN 9781849207676. info
- BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje :nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. V Praze: Karolinum, 2011. 342 s. ISBN 9788024619743. info
- *A brief history of neoliberalism*. Edited by David Harvey. New York: Oxford University Press, 2005. vii, 247 p. ISBN 9780199283262. info
- *Globální spravedlnost a demokracie*. Edited by Marek Hrubec. Vyd. 1. Praha: Filosofia, 2004. 355 s. ;. ISBN 80-7007-210-5. info
- TAYLOR, Peter J. a Colin FLINT. *Political geography :world-economy, nation-state and locality*. 4th ed. Harlow: Prentice Hall, 2000. viii, 412. ISBN 0-582-35733-0. info
- GIDDENS, Anthony. *Unikající svět :jak globalizace mění náš život*. Translated by Jana Ogrocká. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2000. 135 s. ISBN 80-85850. info

Z7001 Diplomová práce z geografie 1

Vyučující: vedoucí práce

Rozsah: 0/0/2. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Předmět Diplomová práce 1 je koncipován jako kurz motivující studenta k napsání diplomové práce splňující veškeré požadavky na ni kladené. Absolvování tohoto kurzu a kurzů navazujících zajistí, že student odevzdá diplomovou práci odsouhlasenou vedoucím.

Osnova:

- Individuální konzultace v průběhu zpracování diplomové práce.

Výukové metody: Individuální konzultace v průběhu zpracování diplomové práce.

Metody hodnocení: Zápočet je udělený za úspěšný postup v přípravě práce.

Literatura:

- MEŠKO, Dušan, Dušan KATUŠČÁK a Ján FINDRA. *Akademická příručka*. České, upr. vyd. Martin: Osveta, 2006. 481 s. ISBN 80-8063-219-7. info

Z7017H Oborový geografický seminář 1

Vyučující: [RNDr. Petr Daněk Ph.D.](#), [RNDr. Ondřej Šerý Ph.D.](#)

Rozsah: 0/2/0. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Cílem předmětu je seznámit posluchače s institucemi, ve kterých nacházejí uplatnění absolventi Geografického ústavu Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity a další geografové. Studenti jsou seznamováni jak se zaměřením a posláním konkrétních institucí, tak s náplní práce geografů, působících v těchto institucích, i s aktuálními projekty a výzkumnými či praktickými záměry, které zástupci těchto institucí řeší.

Osnova:

- 1) Úvodní přednáška: příležitosti a rizika uplatnění absolventů studia humánní geografie.
- 2 až 12) Přednášky expertů o činnosti pracovišť, která reprezentují, a o jejich konkrétních výzkumných nebo aplikovaných projektech.

Výukové metody: Prezentace odborníků z praxe, které představují pracoviště, jež zastupují, a aktuálně řešená geografická témata.

Metody hodnocení: Předmět je zakončen zápočtem, který studenti získají za odpovídající docházku a za aktivní účast při diskuzích s odborníky z praxe.

Literatura:

- TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 411 s. ISBN 978-80-7380-114-4. info
- MEŠKO, Dušan, Dušan KATUŠČÁK a Ján FINDRA. *Akademická příručka*. České, upr. vyd. Martin: Osveta, 2006. 481 s. ISBN 80-8063-219-7. info

Z7041 Dopravní systémy

Vyučující: [Mgr. Daniel Seidenglanz Ph.D.](#), [Ing. Zdeněk Tomeš Ph.D.](#)

Rozsah: 1/1/0. 2 kr. Ukončení: kz.

Cíle předmětu: Předmět seznamuje studenty s důležitými tématy řešenými v současnosti v geografii dopravy, přičemž hlavní pozornost je věnována vazbám mezi dopravou a uspořádáním měst/městských regionů a sídelního systému (odtud vyplývá i název předmětu). Vedle teoretických témat je důraz kladen i na seznámení studentů s možnostmi pokročilé empirické analýzy vazeb těchto.

Osnova:

Témata přednášek

- 1. Mobilitní obrat a geografie dopravy.
- 2. Doprava a prostorové uspořádání měst/městských regionů.
- 3. Doprava a prostorové uspořádání sídelního systému.
- 4. Empirické analýzy I – hromadná doprava jako nástroj analýzy každodenních monocentrických a polycentrických interakcí.

- 5. Empirické analýzy II – hromadná doprava jako nástroj analýzy celkových monocentrických a polycentrických interakcí.
- 6. Empirické analýzy III – individuální automobilová doprava jako nástroj analýzy monocentrických a polycentrických interakcí.
- 7. Empirické analýzy IV – kvantifikace regionálních přínosů daných dopravně podmíněnými vazbami.
- 8. Empirické analýzy V – analýza dopravních typů pracovních center.

Výukové metody: Výukové metody - přednášky, diskuse v hodině, domácí úkoly.

Metody hodnocení: Kontrola vypracovaných cvičení. Zakončení předmětu probíhá písemnou formou – klasifikovaný zápočet.

Literatura:

- SEIDENGLANZ, Daniel. Transport relations among settlement centres in the eastern part of the Czech Republic as a potential for polycentricity. *Acta Universitatis Carolinae Geographica*, Praha: Karolinum, 2010, XLV, 2010, č. 1, s. 75-89. ISSN 0300-5402. info
- *Transport :critical essays in human geography*. Edited by Susan Hanson - Mei-po Kwan. Burlington, VT: Ashgate, 2008. xxv, 525 p. ISBN 9780754627036. info
- *Transport geographies :mobilities, flows, and spaces*. Edited by R. D. Knowles - Jon Shaw - Iain Docherty. Malden, MA: Blackwell Pub., 2008. xxi, 293 p. ISBN 978-1-4051-5323-2. info
- *The geography of urban transportation*. Edited by Susan Hanson - Genevieve Giuliano. 3rd ed. New York, N.Y.: The Guilford Press, 2004. xii, 419 s. ISBN 1-59385-055-7. info
- *Modern transport geography*. Edited by B. S. Hoyle - R. D. Knowles. 2nd, rev. ed. Chichester: John Wiley & Sons, 1998. viii, 374. ISBN 0-471-97777-2. info

Z7105 Regionální politika v EU a ČR

Vyučující: [doc. RNDr. Antonín Věžník CSc.](#), [RNDr. Ondřej Šerý Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1/0. 5 kr. Ukončení: zk.

Cíle předmětu: Cílem předmětu je poskytnout posluchači poznatky o regionální politice v Evropské unii a v České republice. Obsahem tento kurz navazuje na předmět Regionální politika a regionální rozvoj, který je více zaměřen na teoretickou rovinu, zatímco tento kurz seznamuje posluchače s vývojem a aktuálním stavem regionální politiky v praxi. Druhá polovina kurzu se soustředí na problematiku zemědělství jakožto jednoho z nosných aspektů regionální politiky EU.

Osnova:

- 1) Regionální politika Evropské unie – vývoj, současný stav, nástroje
- 2) Evropské strukturální a investiční fondy s důrazem na období 2014-2020
- 3) Regionální politika České republiky, Strategie regionálního rozvoje ČR a další dokumenty
- 4) Územní dimenze, integrované nástroje (ITI, IPRÚ a CLLD)
- 5) Strategické a rozvojové dokumenty na lokální a regionální úrovni
- 6) Proces tvorby strategických a rozvojových dokumentů, příklad konkrétního postupu
- 7) Vztahy mezi obecnou a zemědělskou regionální politikou, regionální politika EU ve vztahu k zemědělství – stav a perspektivy
- 8) Koncepce agrární politiky ČR před a po vstupu do EU
- 9) Plán rozvoje zemědělství a venkova, EAFRD
- 10) Vymezení a hodnocení zemědělských regionů prostřednictvím kritérii, v zemích EU, v ČR, LFA regiony
- 11) Možnosti a podmínky rozvoje regionů, podpora mimoprodukčních funkcí
- 12) Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013, 2014-2020
- 13) Vyhodnocení dopadů SZP EU na rozvoj zemědělství a venkova ČR

Výukové metody: Výuka předmětu je tvořena dvouhodinovými přednáškami a hodinovými cvičeními, na nichž jsou rozšiřovány znalosti a dovednosti získané z přednášek. V rámci cvičení je kladen důraz na diskusi studentů, resp. na aktivní zapojení do průběhu cvičení obecně. Studenti vypracovávají průběžně domácí úkoly, zapojí se mimo jiné do tvorby konkrétního strategického dokumentu.

Metody hodnocení: Předmět je zakončen ústní zkouškou z poznatků získaných v rámci přednášek. K účasti na zkoušce je však potřeba mít udělený zápočet za cvičení, který posluchač získá na základě odpovídající docházky a odevzdaných a uznaných úkolů (tj. jak práce na samotných cvičeních, tak domácí úkoly).

Literatura:

- BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje :nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. V Praze: Karolinum, 2011. 342 s. ISBN 9788024619743. info
- *Territorial development, cohesion and spatial planning :knowledge and policy development in an enlarged EU*. Edited by Neil Adams - Giancarlo Cotella - Richard Nunes. 1st ed. London: Routledge, 2011. xxvii, 457. ISBN 9780203842973. info
- *Handbook of local and regional development*. Edited by Andy Pike. New York: Routledge, 2011. ISBN 9780415548311. info
- *Regional convergence in the European Union :facts, prospects, and policies*. Edited by Juan R. Cuadrado Roura - Martí Parellada. New York [N.Y.]: Springer, 2010. viii, 368. ISBN 9783642077500. info
- BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2009. xvii, 188. ISBN 978-80-7400-111-6. info
- *Regionální rozvoj :(východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Edited by René Wokoun. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0. info
- HRABÁNKOVÁ, Magdalena. *Přístupy k harmonizaci Evropského modelu zemědělství na podmínky regionů ČR*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta, 2008. 238 s. ISBN 978-80-7394-133-8. info
- WOODS, Michael. *Rural geography :processes, responses and experiences in rural restructuring*. London: Sage Publications, 2005. xiv, 330 s. ISBN 0-7619-4760-4. info
- HRABÁNKOVÁ, Magdalena, Cyrila MARKOVÁ a Jiří NĚMEC. *Regionální politika v zemědělství*. Praha: Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky, 1994. 55 s. ISBN 80-85898-01-2. info

Z7111 Kvalitativní analýza dat

Vyučující: [RNDr. Robert Osman Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1. 4 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: Předmět navazuje na základní kurz kvalitativní metodologie. Jeho cílem je prohloubit metodické kompetence studentů, aby byly schopni samostatně provádět kvalitativní analýzu textových dokumentů a na jejich základě sepsat odborný článek. Předmět se zaměří na způsoby přepisu, kódování a analýzy textových dokumentů (rozhovory, zprávy, strategie, sdělení atp.). Studenti se seznámí s technikami interpretativní fenomenologické analýzy, zakotvené teorie, narativní analýzy a diskurzivní analýzy.

Osnova:

- Osnova předmětu je rozdělena do čtyř navazujících bloků:
-
- I. část: transkript; 1. co je to transkrip a k čemu slouží; 2. různé druhy přepisu (doslovný, anotovaný atp.); 3. jak adekvátně přepsat rozhovor;
-
- II. část: kódování; 4. co to je kód a jaké jsou jeho funkce; 5. první čtení, psaní komentářů, názvy kódů; 6. vztah mezi výzkumnou otázkou a jednotlivými kódy; vzájemné vztahy mezi kódy;
-
- III. část: analýza; 7. interpretativní fenomenologická analýza (IPA); 8. metoda zakotvené teorie (GTM); 9. narativní analýza; 10. diskurzivní analýza;
-
- VI. část: článek; 11. kapitola o metodologii; 12. empirická kapitola; 13. specifika kvalitativního článku.

Výukové metody: Výukové metody - přednášky, studium literatury, rozbory textů, diskuse v hodině, analytické práce na empirických datech.

Metody hodnocení: Kolokvium (ústní) ověřuje schopnost využití kvalitativních technik v geografickém výzkumu. Důraz je položen na ověření schopnosti samostatné analytické práce s konkrétními daty.

Literatura:

povinná literatura

- SILVERMAN, David. *Ako robíť kvalitatívny výskum :praktická príručka*. Translated by Martin Štulrajter. Bratislava: Ikar, 2005. 327 s. ISBN 80-551-0904-4. info
- KOUTNÁ KOSTÍNKOVÁ, Jana a Ivo ČERMÁK. Interpretativní fenomenologická analýza. In Tomáš Řiháček, Ivo Čermák, Roman Hytych. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. s. 9-43, 35 s. ISBN 978-80-210-6382-2. info

- ŘIHÁČEK, Tomáš a Roman HYTYCH. Metoda zakotvené teorie. In Tomáš Řiháček, Ivo Čermák, Roman Hytych. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: MUNI Press, 2013. s. 44–74, 31 s. ISBN 978-80-210-6382-2. info
- GULOVÁ, Lenka a Radim ŠÍP. *Výzkumné metody v pedagogické praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. 245 s. pedagogika. ISBN 978-80-247-4368-4. info

doporučená literatura

- *Qualitative research methods in human geography*. Edited by Iain Hay. 3rd ed. Don Mills, Ont.: Oxford University Press, 2010. xxxi, 432. ISBN 9780195430158. info
- STRAUSS, Anselm a Juliet CORBINOVÁ. *Základy kvalitativního výzkumu : postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Vyd. 1. Boskovice: Albert, 1999. 196 s. ISBN 80-85834-60-X. info
- GAVORA, Peter. *Sprievodca metodológiou kvalitatívneho výskumu*. 2. vyd. Bratislava: Vydavateľstvo UK, 2007. 229 s. ISBN 9788022323178. info
- *Čtenář a stroj : vybrané metody sociálněvědní analýzy textů*. ISBN 9788074191619. info

Z7140 Geografické souvislosti letecké dopravy

Vyučující: [Mgr. Daniel Seidenglanz Ph.D.](#)

Rozsah: 1/1/0. 3 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: Předmět seznamuje s hlavními tématy řešenými v současnosti v geografii letecké dopravy. Součástí kursu je i osvojení nejčastěji používaných analytických metod. Výstupy z učení lze formulovat následujícím způsobem: kompetence k analýze základních jevů a procesů řešených v geografii letecké dopravy; kompetence k aplikaci metod výzkumu letecké dopravy z pohledu geografie; kompetence k interpretaci výsledků výzkumu.

Osnova:

Témata přednášek:

- 1. Letiště – základní prvek systému letecké dopravy.
- 2. Aeromobilita – definice, kontext.
- 3. Ekonomické významy aeromobility.
- 4. Sociální významy aeromobility I – život v koridorech.
- 5. Sociální významy aeromobility II – každodenní kosmopolitizace a extenze životního prostoru.
- 6. Sociální významy aeromobility III – geografická imaginace a vnímání světa.
- 7. Sociální významy aeromobility IV – konflikty, kontroverze, sociální nerovnosti.
- 8. Sociální významy aeromobility V – další souvislosti (code/space, sociální pohled na environmentální dopady, tělo a tělesnost).

Výukové metody: Výukové metody - přednášky, diskuse v hodině, skupinové projekty, domácí úkoly, prezentace referátů.

Metody hodnocení: Kontrola vypracovaných cvičení. Zkouška je ústní - diskuse (kolokvium).

Literatura:

- *Modern transport geography*. Edited by B. S. Hoyle - R. D. Knowles. 2nd, rev. ed. Chichester: John Wiley & Sons, 1998. viii, 374. ISBN 0-471-97777-2. info
- KVIKZDA, Martin a Daniel SEIDENGLANZ. Out of Prague: A week-long intermodal shift from air to rail transport after Iceland's Eyjafjallajökull erupted in 2010. *Journal of Transport Geography*, Oxford: Elsevier, 2014, roč. 37, May 2014, s. 102-111. ISSN 0966-6923. doi:10.1016/j.jtrangeo.2014.04.014. URL info
- BOWEN, John Terrence. *The economic geography of air transportation :space, time, and the freedom of the sky*. London: Routledge, 2010. xvi, 333 s. ISBN 9780415778053. info
- *Aeromobilities*. Edited by Saulo Cwerner - Sven Kesselring - John Urry. New York, N.Y.: Routledge, 2009. x, 249 p. ISBN 978-0-415-44956-4. info
- BURGHOUWT, Guillaume. *Airline network development in Europe and its implications for airport planning*. Aldershot: Ashgate, 2007. x, 287 s. ISBN 978-0-7546-4506-1. info
- BUTTON, Kenneth John. *Wings across Europe :towards an efficient European air transport system*. Aldershot: Ashgate, 2004. 131 s. ISBN 0-7546-4321-2. info

Z7262 Geoinformatika ve veřejné správě

Vyučující: [doc. RNDr. Petr Kubiček CSc.](#)

Rozsah: 2/0/0. 4 kr. Ukončení: zk.

Cíle předmětu: Seznámit studenty se současným stavem nasazení geoinformačních technologií ve veřejné správě. Pozornost je věnována technologickým a datovým aspektům využití geografickým dat, hlavním oblastem aplikací a současné strategii užití. Po absolvování předmětu budou studenti schopni prozumně problematice strategie zavádění, užití a poskytování geografických dat ve veřejné správě.

Osnova:

- 1. Úvod do geoinformační problematiky ve veřejné správě – vymezení pojmů, historie;
- 2. Možnosti geoinformačních technologií ve veřejné správě;
- 3. Centrální veřejná správa, registry a jejich vazba na prostorová data;
- 4. Strategie nasazení GI na krajských úřadech a jejich odborech;
- 5. Nasazení GI na městských úřadech a ORP;
- 6. Základní zdroje prostorových dat pro veřejnou správu - Katastr nemovitostí, katastrální mapa, digitální technická mapa, ZABAGED;
- 7. Tematické zdroje prostorových dat pro veřejnou správu – územní plány, informace o životním prostředí, dopravní informace;
- 8. Geoinformační technologie ve veřejné správě – strategie, vybavenost, užití;
- 9. Státní informační politika, strategie užití prostorových informací, NGII.

Výukové metody: přednáška

Metody hodnocení: Předmět je zakončen ústní zkouškou/testem v rozsahu přednášené látky.

Literatura:

- KONEČNÝ, Milan, Petr KUBÍČEK a Miroslav KOLÁŘ. Globální geoinformační infrastruktury. In *Datové infrastruktury pro prostorově informační společnost*. první. Brno: Masarykova univerzita, 2012. s. 15-18, 4 s. ISBN 978-80-210-6014-2. info

Z7890 Metody a techniky v sociální a regionální geografii

Vyučující: [RNDr. Petr Daněk Ph.D.](#), [Mgr. Ondřej Mulíček Ph.D.](#), [Mgr. Daniel Seidenglanz Ph.D.](#), [RNDr. Ondřej Šerý Ph.D.](#), [Mgr. Ivan Andráško Ph.D.](#)

Rozsah: 0/2. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Předmět je zaměřen prakticky, pozornost je věnována především nejdůležitějším aplikacím používaným v regionální a sociální geografii. Hlavním cílem kurzu je zvládnutí aplikací metod vícerozměrné statistické analýzy, metod prognózování (zejména populačního vývoje) a metod tvorby strategických územních dokumentů. Na konci kurzu získá absolvent dovednosti potřebné pro vedoucí pracovníky na odborech regionálního rozvoje krajských úřadů či Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Osnova:

- Témata přednášek: 1. Proměna přístupů k metodám a aplikacím v humánní geografii.
- 2. Metody prognóz populačního vývoje 1 (kohortně komponentní metoda)
- 3. Metody prognóz populačního vývoje 2 (další metody).
- 4. Diskriminační analýza a její využití v sociální a regionální geografii.
- 5. Shluková analýza a její využití v sociální a regionální geografii.
- 6. Faktorová analýza a její využití v sociální a regionální geografii.
- 7. Základy práce s velkými soubory HG dat.
- 8. HDP krajů a situace na trhu práce.
- 9. Odhady struktury zaměstnanosti, specializace, diverzifikace.
- 10. Tvorba strategických a programových dokumentů týkajících se rozvoje regionů různé hierarchické úrovně.
- 11. Regresní analýza a příklady její aplikace v sociální geografii a geografii voleb.
- 12. Percepce prostoru a příklad aplikace map prostorových preferencí v prognóze migračních proudů.

Výukové metody: přednášky, diskuse, příklady z geografické praxe

Metody hodnocení: Během semestru je po studentech požadována samostatná práce - jedná se o řešení drobných úkolů, při nichž jsou aplikovány probírané metodické postupy.

Literatura:

- HEBÁK, a kol. *Vícerozměrné statistické metody 2*. Praha: Informatorium Praha, 2005. info
- HEBÁK, Petr. *Vícerozměrné statistické metody 3*. Praha: Informatorium, 2005. ISBN 80-7333-039-3. info
- HERNANDEZ, Michael J. a John VIESCAS. *Myslíme v jazyku SQL :tvorba dotazů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2004. 378 s. ISBN 80-247-0899-X. info
- ROWLAND, D. T. *Demographic methods and concepts*. 1st ed. Oxford: Oxford University Press, 2003. xiv, 546 s. ISBN 0-19-875263-6. info
- *Jak se vyrábí sociologická znalost :příručka pro uživatele*. Edited by Miroslav Disman. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80-246-0139-7. info

Z7891 Každodenní mobilita

Vyučující: [Mgr. Ondřej Muliček Ph.D.](#), [RNDr. Robert Osman Ph.D.](#), [Mgr. Daniel Seidenglanz Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1. 4 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: Smyslem předmětu je představit prostorovou mobilitu jako významný fenomén ovlivňující prostorové uspořádání, fungování a diferenciaci současné společnosti. Mezi dílčí cíle předmětu patří: (1) seznámení posluchačů s rolí mobility v utváření časoprostorových vzorců každodenního života, (2) diskuse technologických, resp. sociálně-technologických podmíněností mobilitního chování, stejně jako (3) analýza současných veřejných politik a plánovacích opatření reagujících na zvýšený společenský význam prostorové mobility.

Osnova:

Rámec 1: Každodennost a rutinní mobilita

- 1a. Role mobility v utváření každodennosti, teoretická východiska a výzkumný kontext.
- 1b. Geografie domova: zakoreněnost v místě a čase, synchronizace, synchronizace a translokálnost.
- 1c. Cesty ve volném čase: zábava, potěšení, sport, nákupy, volno; sociální role mobility.
- 1d. Práce a pracovně podmíněná mobilita, kontext, měřítko a časoprostorové vzorce.

Rámec 2: Mobilitní technologie a jejich osvojování, kyborgové

- 2a. Kyborgizace společnosti: vztah technologie a organismu, každodenní technologie a aplikace.
- 2b. Technologická podmíněnost prostorové zkušenosti: obuv, oblečení, bílá hůl, invalidní vozík.
- 2c. Automobilita versus hromadná doprava, informační technologie, dar cestovního času.
- 2d. Kulturní podmíněnosti automobility, automobilita a prostorová (ne)spravedlnost.

Rámec 3: Plánování a veřejné politiky mobility

- 3a. Plány udržitelné mobility – kontext, cíle, procesy; koncept smart cities.
- 3b. Diskurs mobility v územním a strategickém plánování – aktéři, témata a konflikty.
- 3c. Univerzální design prostoru: kočárek, hůl, vozík, kolo spolu ve veřejném prostoru.

Výukové metody: Výuka probíhá formou teoretických přednášek a cvičení, ve kterých jsou diskutovány 3 povinné texty a samostatně zpracovány 3 praktické úlohy. Mezi základní výukové metody tak patří frontální přednášky, studium literatury, rozbor textů, skupinové diskuse a samostatná práce.

Metody hodnocení: Předpokladem pro úspěšné absolvování kurzu je četba tří povinných textů, vypracování tří praktických úloh a aktivní účast na cvičení. Předmět je zakončen ústním kolokviem, které ověřuje studentovu schopnost aplikovat koncepty každodenní mobility do veřejných politik i do vlastní výzkumné praxe.

Literatura:

- VACKOVÁ, Barbora a Lucie GALČANOVÁ. Prostory domova. In Matoušek, Roman; Osman, Robert (eds.). *Prostor(y) geografie*. 1. vyd. Praha: Vydala Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2014. s. 167-188, 22 s. ISBN 978-80-246-2733-5. info
- VIDOVIČOVÁ, Lucie, Lucie GALČANOVÁ, Marcela PETROVÁ KAFKOVÁ a Dana SÝKOROVÁ. *Stáří ve městě, město v životě seniorů*. 1. vyd. Praha, Brno: Sociologické nakladatelství, Masarykova univerzita, 2013. 372 s. Studie. ISBN 978-80-7419-141-1. URL info

- FRANTÁL, Bohumil, Jaroslav MARYÁŠ, Jakub JAŇURA, Pavel KLAPKA, Josef KUNC, Eva NOVÁKOVÁ, Robert OSMAN, Tadeusz SIWEK, Zdeněk SZCZYRBA, Petr TONEV a Václav TOUŠEK. *Prostorové chování: vzorce aktivit, mobilita a každodenní život ve městě*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 140 s. ISBN 978-80-210-5756-2. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-5756-2012. info
- *Geographies of mobilities :practices, spaces, subjects*. Edited by Tim Cresswell - Peter Merriman. Burlington, Vt.: Ashgate, 2011. xii, 276 s. ISBN 9780754673163. info
- *Mobile methods*. Edited by Monika Buscher - John Urry - Katian Witchger. New York, NY: Routledge, 2011. xv, 206 p. ISBN 9780415492423. info
- ADEY, Peter. *Mobility*. 1st pub. New York, N.Y.: Routledge, 2010. xx, 267 s. ISBN 9780415434003. info
- FREUDENDAL-PEDERSEN, Malene. *Mobility in daily life :between freedom and unfreedom*. Burlington, VT: Ashgate, 2009. [vii] , 15. ISBN 9780754674900. info
- *The cultures of alternative mobilities :routes less travelled*. Edited by Phillip Vannini. Farnham: Ashgate, 2009. xix, 279 s. ISBN 9780754676669. info
- *Transit oriented development :making it happen*. Edited by Carey Curtis - John L. Renne - Luca Bertolini. Surrey: Ashgate, 2009. xv, 291 s. ISBN 9780754691006. info
- *In the nature of cities :urban political ecology and the politics of urban metabolism*. Edited by Nikolas C. Heynen - Maria Kaika - E. Swyngedouw. London: Routledge, 2006. xv, 271 s. ISBN 0-415-36828-6. info
- CRESSWELL, Tim. *On the move :mobility in the modern Western world*. Abingdon: Routledge, 2006. xi, 327 s. ISBN 9780415952552. info
- POOLEY, Colin G., Jean TURNBULL a Mags ADAMS. *A mobile century? :changes in everyday mobility in Britain in the twentieth century*. Burlington, Vt: Ashgate, 2005. xvi, 251 s. ISBN 9780754641810. info
- VIGAR, Geoff. *The politics of mobility :transport, the environment and public policy*. 1st pub. London: Spon Press, 2002. 248 s. ISBN 0415259177. info

Z7892 Geografické myšlení II

Vyučující: [Mgr. Ivan Andráško PhD.](#)

Rozsah: 1/0. 2 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: Cíli předmětu je seznámit studenty se základními filosofickými přístupy a východisky uplatitelnými jak v geografickém výzkumu, tak také v běžném každodenním životě a podpořit jejich schopnost hlubšího pochopení souvislostí a kritického uvažování. V průběhu semestru budou stručně prodiskutovány hlavní otázky a směry filosofického myšlení a obory filosofie, které se jimi zabývají. Bližší pozornost bude věnována teorii poznání, filosofii vědy a konceptu vědecké teorie. Získané poznatky budou následně konfrontovány s příklady uplatnění různých filosofických východisek v geografickém výzkumu.

Osnova:

- 1. Filosofie – úvod do problematiky, interpretace pojmu, filosofie v minulosti a dnes 2. Filosofie – základní přehled: vývoj, rozdělení, základní otázky a směry myšlení, hlavní obory filosofie a jejich charakteristika 3. Teorie poznání a filosofie vědy 4. Filosofie a geografie – charakteristika vybraných přístupů a jejich uplatnění v geografickém výzkumu

Výukové metody: přednášky, diskuse

Metody hodnocení: kolokvium

Literatura:

- DANĚK, Petr. *Geografické myšlení: úvod do teoretických přístupů*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 172 s. ISBN 978-80-210-6694-6. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-6694-2013. info
- ANZENBACHER, Arno. *Úvod do filozofie*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1991. 304 s. ISBN 80-04-26038-1. info

Z7893 Sociální a regionální geografie střední Evropy

Vyučující: [doc. RNDr. Milan Jeřábek Ph.D.](#), [RNDr. Petr Daněk Ph.D.](#), [RNDr. Ondřej Šerý Ph.D.](#), [Mgr. Daniel Seidenglanz Ph.D.](#)

Rozsah: 1/1. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Cílem předmětu je seznámit posluchače s humánně-geografickými aspekty států střední Evropy. Nejdříve je kladen důraz na možná vymezení pojmu „střední Evropa“ a na historický kontext, následují vybrané kapitoly z některých subdisciplín humánní geografie, které se věnují například hospodářství, dopravě, obyvatelstvu či přeshraniční spolupráci. Absolvent předmětu zároveň získá základní poznatky z regionální geografie států blízkých České republice jak prostorově, tak historicky, kulturně, politicky či ekonomicky.

Osnova:

- 1) Kde leží střední Evropa? Alternativní přístupy k vymezení regionu.
- 2) Formování národní identity a vznik států ve střední Evropě.
- 3) Alternativní geopolitické vize střední Evropy.
- 4) Populační vývoj ve střední Evropě (shodné vs. odlišné rysy, dopady, perspektiva)
- 5) Hospodářství států střední Evropy – transformace po roce 1989, charakteristika současného stavu
- 6) Územně-správní členění států střední Evropy, politický systém a volební výsledky
- 7) Regionální politika států střední Evropy, evropská agenda (ESI fondy, vztah k EU)
- 8) Dopravní charakteristika států střední Evropy – globální, kontinentální, národní a regionální dostupnost, vzájemné dopravní propojení
- 9) Aktuální dopravně-geografické procesy ve státech střední Evropy – rozdílné role individuální a hromadné mobility, přístupy k liberalizaci železniční dopravy, doprava a volný čas/turismus
- 10) Regiony, regionalizace a regionální procesy ve střední Evropě
- 11) Evropská územní spolupráce ve střední Evropě (nadmárodní, meziregionální, přeshraniční)
- 12) Pozice střeoevropského regionu v Evropě a EU (význam, zájmy, vazby)
- 13) Euroregiony a přeshraniční spolupráce (vývoj, aktuální situace, perspektiva)

Výukové metody: Předmět je vyučován formou hodinové přednášky a hodinového cvičení, které rozšiřuje poznatky získané na přednáškách. Součástí výuky je také samostatná práce studentů na zadaných úkolech ve cvičeních.

Metody hodnocení: Předmět je zakončený zápočtem, který studenti získají za odpovídající docházku na cvičení a odevzdání a uznání všech zadaných úkolů.

Literatura:

- O'Loughlin, J. (2001) Geopolitical Visions of Central Europe. In M. Antonsich, V. Kolossov, and M. P. Pagnini (eds.): Europe between Geopolitics and Political Geography. Rome: Societa Geografica Italiana, pp. 607 - 628.
- SEIDENGLANZ, Daniel, Filip CHVÁTAL a Kateřina NEDVĚDOVÁ. Comparison of Urban and Suburban Rail Transport in Germany and in the Czech Republic. *Národohospodářský obzor*, Masarykova univerzita; De Gruyter Open Ltd, 2014, roč. 14, č. 2, s. 165-194. ISSN 1213-2446. doi:10.2478/revecp-2014-0009. URL info
- MYANT, M. R. a Jan DRAHOKOUPIL. *Tranzitivní ekonomiky :politická ekonomie Ruska, východní Evropy a střední Asie*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2013. 577 s. ISBN 9788020022684. info
- TURLEY, Gerard a Peter J. LUKE. *Transition economics :two decades on*. New York: Routledge, 2011. xv, 483 p. ISBN 9780415438827. info
- *Regional diversity and local development in the new member states*. Edited by Paul Blokker - Bruno Dallago. 1st pub. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2009. xvii, 299. ISBN 9780230218192. info
- RODRIGUE, Jean-Paul, Claude COMTOIS a Brian SLACK. *The geography of transport systems*. 2nd ed. New York: Routledge, 2009. xv, 352 p. ISBN 9780203884157. info
- *Transport geographies :mobilities, flows, and spaces*. Edited by R. D. Knowles - Jon Shaw - Iain Docherty. Malden, MA: Blackwell Pub., 2008. xxi, 293 p. ISBN 978-1-4051-5323-2. info
- *Vytváření národních identit v Evropě 18. až 20. století*. Edited by Anne-Marie Thiesse, Translated by Pavla Doležalová. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2007. 263 s. ISBN 978-80-7325-118-5. info
- KŘEN, Jan. *Dvě století střední Evropy*. Vyd. 1. Praha: Argo, 2005. 1109 s. ISBN 80-7203-612-2. info
- ŘEZNÍK, Miloš. *Formování moderního národa :(Evropské "dlouhé" 19. století)*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2003. 183 s. ISBN 80-7254-406-3. info
- HROCH, Miroslav. *Pohledy na národ a nacionalismus :čítanka textů*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2003. 451 s. ISBN 80-86429. info
- KREJČÍ, Oskar. *Geopolitika střeoevropského prostoru :horizonty zahraniční politiky České republiky a Slovenské republiky*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2000. 318 s. ISBN 80-86119-29-7. info
- ŠATAVA, Leoš. *Národnostní menšiny v Evropě :encyklopedická příručka*. Vyd. 1. Praha: Ivo Železný, 1994. 385 s. ISBN 80-7116. info

Z7894 Geoinformační technologie v sociální geografii

Vyučující: [doc. RNDr. Petr Kubíček CSc.](#), [Mgr. Bc. Zdeněk Stachon Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1. 5 kr. Ukončení: zk.

Cíle předmětu: Předmět je zaměřen na podporu projektově orientované výuky na GÚ MU a praktického propojení oblasti geoinformatiky a sociální geografie. Cílem předmětu je naučit studenty sociální a aplikované geografie efektivně

analyzovat vybrané problémy v sociální geografii (alokační úlohy, geomarketing, analýzy kriminality, apod.), prakticky využívat znalosti GIS nástrojů, zpracovat GIS projekt a zavést vysoce aktuální problematiku geoinformačních metod do výuky sociální geografie.

Osnova:

- 1. Úvod do geoinformační problematiky ve sociální geografii – vymezení pojmů, historie;
- 2. Vybrané datové zdroje a formáty a jejich užití (prostorové datové infrastruktury, souřadnicové systémy, geokódování);
- 3. Geoinformační technologie a metody pro sociální geografii (prostorová analýza a prostorové dotazy, síťové analýzy, tematické mapování a vizualizace vícerozměrných dat, podpora rozhodování);
- 4. Aktuální vybraná témata sociální geografie vhodná pro geoinformační podporu;
- 5. Alokační úlohy;
- 6. Geomarketing;
- 7. Analýzy kriminality;
- 8. Geoinformační technologie v krizovém řízení;
- 9. Vizualizace časoprostorových dat.

Výukové metody: přednáška a skupinový projekt

Metody hodnocení: Předmět je zakončen závěrečným skupinovým projektem a ústní zkouškou/testem v rozsahu přednášené látky.

Literatura:

doporučená literatura

- *Environmental criminology and crime analysis.* Edited by Richard Wortley - Lorraine Mazerolle. 1st pub. Cullompton: Willan publishing, 2008. xxi, 294 s. ISBN 9781843922810. info
- *GIS-based studies in the humanities and social sciences.* ISBN 084932713X. info
- PARKER, Robert Nash a Emily K. ASECIO. *GIS and spatial analysis for the social sciences :coding, mapping and modeling.* New York, NY: Routledge, 2008. xx, 246 s. ISBN 978-0-415-98962-6. info

Z7895 Programy a projekty přeshraniční spolupráce

Vyučující: [doc. RNDr. Milan Jeřábek Ph.D.](#)

Rozsah: 1/1. 2 kr. Ukončení: kz.

Cíle předmětu: Cílem je rozšířit poznatky ze základního kurzu Pohraničí a přeshraniční spolupráce v souladu s přístupy k řešení této problematiky na různých řádovostních úrovních. Programy a projekty jsou vnímány resp. prezentovány jako součást regionální politiky EU a ČR, v současnosti specifikované jako významný prvky Evropské územní spolupráce. Dnes představují významnou složku přispívající k integraci pohraničních oblastí do socioekonomického systému jak v rámci státu (vnitřní dimenze), tak ve vazbě na sousední území (vnější dimenze).

Osnova:

- 1. Regionální politika a územní rozvoj EU se zaměřením na pohraničí. 2. Regionální politika a územní rozvoj Česka se zaměřením na pohraničí. 3. Regionální politika a územní rozvoj středoevropského prostoru se zaměřením na pohraničí. 4. Přeshraniční spolupráce jako součást regionálního rozvoje (databáze, koncepce). 5. Nástroje, cíle, periodizace a alokace programů přeshraniční spolupráce v EU. 6. Nástroje, cíle, periodizace a alokace programů přeshraniční spolupráce v ČR. 7. Aktéři a struktury přeshraniční spolupráce (veřejná správa, podnikatelská sféra, veřejnost). 8. Velké projekty přeshraniční spolupráce (zaměření, investice, finance, partneři). 9. Malé projekty přeshraniční spolupráce (people-to people, setkávání, face-to-face). 10. Modelový projekt přeshraniční spolupráce z českého prostředí (příprava, realizace, dopad). 11. Modelový projekt přeshraniční spolupráce ze zahraničního prostředí (příprava, realizace, dopad). 12. Návrh vlastního projektu v souladu se zaměřením operačního programu Přeshraniční spolupráce

Výukové metody: Kurz tvoří přednášky zdůrazňující spíše rovinu aplikační než teoreticko-metodologickou dané problematiky. Důraz je kladen na poměrně detailní pohled jak na nástroje, cíle, periodizaci a alokaci programů přeshraniční spolupráce, tak na analýzu realizovaných projektů přeshraniční spolupráce. Vyvrcholením kurzu je zpracování vlastního projektu, a to v souladu s platnou metodikou příslušného operačního programu.

Metody hodnocení: Úspěšné ukončení kurzu je podmíněno ověřením získaných znalostí, a to na základě zpracování a obhajoby vlastního projektu přeshraniční spolupráce.

Literatura:

- JEŘÁBEK, Milan. *Grenzraum 2.0 - Kooperation und innovative Ideen im sächsisch-tschechischen Grenzraum / Příhraničí 2.0 - Spolupráce a inovativní ideje v česko-saském příhraničí*. 1. vyd. Zwickau: TU Chemnitz, 2014. 421 s. ISBN 978-3-9814619-8-5. info
- JEŘÁBEK, Milan. *Region a inovace na příkladu česko-saského pohraničí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing Praha, 2014. 256 s. ISBN 978-80-247-5190-0. doi:. URL info
- KOWALKE, Hartmut. *Otevřené hranice: působení v česko-saském pohraničí*. Vyd. 1. Drážďany: Univerzita J. E. Purkyně, 2012, 74 s. ISBN 978-80-7414-461-5.
- JEŘÁBEK, Milan, Horst BREZINSKI a Birgit LEICK. *Spolupráce mezi podniky severozápadních Čech a jihozápadního Saska*. Vydání první. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2006, 163 stran. ISBN 80-7044-820-2.
- KNIPPSCHILD, Robert a Jana LIEBE. *Umweltorientiertes Regionalmanagement in Grenzräumen*. vii, 134 s. ISBN 3933053250. info

Z8001 Diplomová práce z geografie 2

Vyučující: vedoucí práce

Rozsah: 0/0/4. 4 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Předmět Diplomová práce 2 je koncipován jako kurz motivující studenta k napsání diplomové práce splňující veškeré požadavky na ni kladené. Absolvování tohoto kurzu a kurzů navazujících zajistí, že student odevzdá diplomovou práci odsouhlasenou vedoucím.

Osnova:

- Individuální konzultace v průběhu zpracování diplomové práce.

Výukové metody: Individuální konzultace v průběhu zpracování diplomové práce.

Metody hodnocení: Zápočet je udělený za úspěšný postup v přípravě práce.

Literatura:

- MEŠKO, Dušan, Dušan KATUŠČÁK a Ján FINDRA. *Akademická příručka*. České, upr. vyd. Martin: Osveta, 2006. 481 s. ISBN 80-8063-219-7. info

Z8147 Quality of Life

Vyučující: [Mgr. Ivan Andráško PhD.](#)

Rozsah: 1/1/0. 4 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: Studenti budou obeznámeni s teoretickými východisky výzkumu kvality života (definice, dimenze, domény, indikátory, modely, přístupy atd.), jeho metodologickým zázemím (např. využití kvantitativních, kvalitativních i kombinovaných přístupů a metod) a se širší škálou východisek konkrétního (aplikovaného) výzkumu a možnostmi jeho praktického uplatnění (např. studium kvality života v konkrétním území, vytváření výstupů potencionálně využitelných v plánování, samosprávě a pod.).

Osnova:

1. úvodní přednáška – koncepce kvality života a její význam v současnosti, literatura a elektronické zdroje
2. kvalita života – obsahová interpretace a definice pojmu, metakoncepty
3. základní dimenze a domény kvality života
4. kritéria a indikátory kvality života
5. strukturální modely a přístupy k výzkumu kvality života
6. vývoj koncepce kvality života
7. multidisciplinarita kvality života
8. geografie a kvalita života – postavení geografie při výzkumu kvality života
9. geografie a kvalita života – časový a prostorový rámec výzkumu, výstupy pro praxi
10. urbánní kvalita života – interurbánní a intraurbánní výzkum
11. aplikace v geografii a jejich metodologické zázemí – objektivní dimenze - oblast sociálně-demografická, koncept kvality životních podmínek
12. aplikace v geografii – subjektivní dimenze – percepce kvality života, výzkum spokojenosti
13. syntéza poznatků, prezentace, popularizace a využití výsledků

Výukové metody: přednášky, vypracování individuálních i skupinových úkolů a jejich prezentace, diskuse, terénní výzkum

Metody hodnocení: zpracování zadaných cvičení, kolokvium

Literatura:

- ANDRÁŠKO, Ivan. *Quality of Life: An Introduction to the Concept*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 88 s. ISBN 978-80-210-6669-4. doi:10.5817/CZ.MUNI.M210-6669-2013. info
- ANDRÁŠKO, Ivan. The role and status of geography in the quality of life research. In *GEODNY LIBEREC 2008 : sborník příspěvků*. Editors Václav Poštolka, Zdeněk Lipský, Klára Popková, Jiří Šmida. Liberec: Technická univerzita, 2009. s. 210-215, 6 s. ISBN 978-80-7372-443-6. info
- IRA, Vladimír a Ivan ANDRÁŠKO. Kvalita života z pohledu humánní geografie. *Geografický časopis*, Bratislava: Geografický ústav SAV, 2007, roč. 59, č. 2, s. 159-179. ISSN 0016-7193. info
- PHILLIPS, David. *Quality of life :concept, policy and practice*. New York, NY: Routledge, 2006. xii, 276 s. ISBN 0-415-32355-X. info

Z8210 Introduction to spatial data infrastructures in Europe

Vyučující: [doc. RNDr. Tomáš Rezník Ph.D.](#)

Rozsah: 2/0. 5 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: A student should be able at the end of this course to: - understand and explain the principles of spatial data infrastructures in general as well as describe its components; - effectively search for spatial data and Web services based on the top of spatial data; - read the application schemas for spatial data in Unified Modelling Language (UML); - create and use map compositions in the Web environment; - apply the discovery, view and download processes on the level of the European spatial data infrastructures; - present and discuss an issue related to the European spatial data infrastructures.

Osnova:

- 1. Motivations and benefits of the European spatial data infrastructures (ESDI).
- 2. Metadata as the founding stone for linking between ESDI components.
- 3. Discovery processes, searching for spatial data and Web services.
- 4. View processes, preview of discovered spatial data.
- 5. Download processes, ordering and download of desired data.
- 6. Data models, understanding the UML diagrams and other formalised descriptions.
- 7. Map compositions on the Web, OGC Web Map Context.
- 8. Data sharing, use limitations and other licensing issues.

Výukové metody: initial lectures combined with the following class discussion, each student will present one topic (from the list advertised by the teacher) during the course

Metody hodnocení: The overall assessment consists of two parts: - assessment of student's presentation; - assessment of student's activity during discussion throughout the semester.

Literatura:

- CRAGLIA, M. et al. 2012. Digital Earth 2020: towards the vision for the next decade. In *International Journal of Digital Earth*, Volume 5, Issue 1. 20 pages.
- <http://inspire.ec.europa.eu>
- NOGUERAS-ISO, Javier, Pedro R. MURO-MEDRANO a F. Javier ZARAZAGA-SORIA. *Geographic information metadata for spatial data infrastructures :resources, interoperability and information retrieval*. 1st ed. New York: Springer, 2005. xxi, 263 p. ISBN 3-540-24464-6. info
- ANNONI, A., M. CRAGLIA, M. EHLERS, Y. GEORGIADOU, A. GIACOMELLI, Milan KONEČNÝ, N. OSTLAENDER, G. REMETÉY-FULOOPP, D. RHIND, P. SMITS a S. SCHADE. A European perspective on Digital Earth. *International Journal of Digital Earth*, Abingdon, Oxon, UK: Taylor and Francis, 2011, July 2011, 4/4, s. 271-284. ISSN 1753-8947. doi:10.1080/17538947.2011.582888. info
- *UML modeling languages and applications :UML 2004 Satellite Activities, Lisbon, Portugal, October 11-15, 2004 : revised selected papers*. Edited by Nuno Jardim Nunes. 1st ed. New York, NY: Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2005. xiv, 294 s. ISBN 3-540-25081-6. info
- KAMBA, Vladimír. *Tvorba systémů a komponent podle specifikace UML*. Brno, 2002. 61 s. + CD. info

Z8222 Geografie času

Vyučující: [RNDr. Robert Osman Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1. 4 kr. Ukončení: k.

Cíle předmětu: Cílem předmětu je seznámit studenty se základními koncepty času využívaných v geografii. Student díky předmětu získá znalosti o různých pojetích času (lineární, cyklický, kairický atp.), o různých způsobech jejich propojení s geografickým prostorem, zjistí, jak je možné rozšířit klasická geografická témata o časovou dimenzi a jak tuto znalost aplikovat ve své závěrečné práci.

Osnova:

Osnova předmětu je rozdělena do čtyř navazujících bloků:

- I. část: Různé pojetí času; 1. čas značený versus čas měřený; 2. řecké pojetí času chronos versus kairos; 3. čas lineární versus čas cyklický;
- II. část: Lundská škola; 4. Torsten Hägerstrand a jeho následovníci; 5. předpoklady Lundské školy; 6. koncept cesty, stanice, uzlu, prizmatu a omezení;
- III. část: Analýza rytmů; 7. koncept rytmu; 8. Henri Lefebvre a jeho subjektivní analýza rytmů; 9. Mike Crang a jeho spektrální analýza rytmů;
- IV. část: Časoprostor; 10. Albert Einstein a časoprostor z pohledu teorie relativity; 11. Michail Bachtin a jeho chronotop; 12. Ernesto Laclau a jeho dislokace a chronopolis.

Výukové metody: Výukové metody - přednášky, studium literatury, diskuse v hodině, domácí úkoly.

Metody hodnocení: Pro úspěšné zakončení předmětu je vyžadováno splnění dvou základních podmínek. První z nich je představována četbou čtyř vybraných textů, sepsáním jejich krátkého shrnutí a aktivní účast v diskusi na cvičení. Druhou podmínkou pak je vypracování zadaných cvičení, které se budou soustředit především na osvojení si základních metod sběru časových dat (pozorování, deníkové záznamy, dolování dat z dokumentů, segmentované určování polohy pomocí GPS zařízení atp.). Předmět je zakončen kolokviální rozpravou.

Literatura:

povinná literatura

- *Geographies of rhythm :nature, place, mobilities and bodies.* Edited by Tim Edensor. Burlington: Ashgate, 2010. xi, 241 s. ISBN 9780754676621.
- MULÍČEK, Ondřej, Robert OSMAN a Daniel SEIDENGLANZ. Urban rhythms: A chronotopic approach to urban timespace. *Time & Society*, SAGE, 2014. ISSN 0961-463X. doi:10.1177/0961463X14535905.
- *TimeSpace :geographies of temporality.* Edited by Jon May - N. J. Thrift. 1st ed. London: Routledge, 2001. xii, 323 s. ISBN 0-415-18084-8.
- LEFEBVRE, Henri. *Rhythmanalysis :space, time and everyday life.* Edited by Stuart Elden, Translated by Gerald Moore. 1st pub. London: Bloomsbury, 2013. viii, 118. ISBN 9781472507167.

Z8818 Aplikovaná geoinformatika

Vyučující: [doc. RNDr. Tomáš Řezník Ph.D.](#)

Rozsah: 1/2. 5 kr. Ukončení: zk.

Cíle předmětu: Cílem předmětu je rozšíření znalostí základů GIS o praktické aplikace v geografických disciplínách. Obsahově je zaměřen na oblast fyzické geografie. Hlavní tematické okruhy zahrnují problematiku zdrojů dat a datových formátů, tvorbu a analýzu digitálního modelu terénu, prostorové interpolace a obecné základy GIS analýz nad vektorovými a rastrovými daty. Na konci kurzu bude student schopen porozumět a vysvětlit podstatu základních metod geoinformatiky vysvětlených v jednotlivých lekcích. Bude schopen vysvětlit, kdy použít jednotlivé metody a předkládat racionální odůvodnění o podmínkách jejich praktického využití ve fyzické geografii. Měl by být schopen kvalifikovaných rozhodnutí týkajících se přípravy dat, aplikací metod a interpretovat výsledky.

Osnova:

- 1. Zdroje prostorových dat pro fyzickou geografii 2. Datové formáty, import a konverze dat 3. Převod analogových podkladů do digitální podoby 4. Základy GIS, propojení geografických a databázových údajů, dotazy 5. Jednoduché výpočty nad vektory v prostředí GIS, overlay algebra 6. Tvorba digitálního modelu terénu 7. Prostorové interpolace (v prostředí ArcMap), Thiessenovy polygony 8. Tvorba odvozenin z DEM, morfometrické analýzy 9. Osvětlení reliéfu, profily reliéfu 10. 3D vizualizace, animace (ArcScene) 11. Rastrové modelování 12. Generování říční sítě, hydrologické modelování

Výukové metody: Přednášky s výkladem základních pojmů z oblasti geoinformatiky, počítačové kartografie a prostorových analýz s praktickými řešeními příklady. Cvičení formou samostatné práce na 11 úlohách řešených za pomoci GIS a SW pro prostorové analýzy.

Metody hodnocení: Zkouška formou praktického testu z odpřednášené a procvičené látky. Nezbytnou podmínkou k vykonání zkoušky je odevzdání správně vypracovaných praktických cvičení. Na základě výsledků ve cvičeních může být výsledná známka zlepšena/zhoršena o jeden klasifikační stupeň

Literatura:

- TUČEK, Ján. *Geografické informační systémy : principy a praxe*. Vyd. 1. Praha: Computer Press, 1998. xiv, 424 s. ISBN 80-7226-091-X. info
- DEMERS, Michael N. *GIS modeling in raster*. New York: John Wiley & Sons, 2002. xi, 203 s. ISBN 0-471-31965-1. info
- Wilson, J., P., Gallant, J., C., (2000): *Terrain Analysis: Principles and Applications*. John Wiley and Sons, Inc. New York, 512s.
- BRIMICOMBE, Allan. *Gis, environmental modelling and engineering*. 1st ed. London: Taylor & Francis, 2003. 312 s. ISBN 0-415-25923-1. info

Z8989 Vybrané problémy kartografické vizualizace

Vyučující: [doc. RNDr. Petr Kubíček CSc.](#), [Mgr. Bc. Zdeněk Stachon Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1. 5 kr. Ukončení: zk.

Cíle předmětu: Prezentovat specifika tematické kartografie ve zdravotnictví. Pozornost je věnována zejména datovým zdrojům, vhodným kartografickým metodám a jejich hodnocení.

Osnova:

- 1. Vymezení pojmů z oblasti kartografie a zdravotnictví. 2. Specifika dat zdravotního stavu obyvatelstva z hlediska kartografie. 3. Příklady vizualizací dat zdravotního stavu obyvatelstva 4. Kartografické metody a přístupy k prezentaci dat zdravotního stavu obyvatelstva 5. Explorační metody 6. Základní nástroje 7. Datové zdroje v České republice 8. Datové zdroje - svět 9. Zdravotnictví v rámci prostorových datových infrastruktur

Výukové metody: Přednášky s praktickými řešeními příklady. Cvičení formou samostatné práce.

Metody hodnocení: Ústní zkouška

Literatura:

- *GIS in public health practice*. Edited by Ravi Maheswaran - Massimo Craglia. Boca Raton: CRC Press, 2004. xi, 308 p. ISBN 0-415-30655-8. info
- CROMLEY, Ellen K. a Sara MCLAFFERTY. *GIS and public health*. New York, N.Y.: Guilford Press, 2002. xx, 340 p. ISBN 1-57230-707-2. info
- *Spatial analysis, GIS, and remote sensing applications in the health sciences*. Edited by Donald Patrick Albert - Wilbert M. Gesler - Barbara Levergood. Chelsea, Mich.: Ann Arbor Press, 2000. xi, 217 p. ISBN 1-57504-101-4. info

Z9002 Diplomová práce z geografie 3

Vyučující: vedoucí práce

Rozsah: 0/0/8. 8 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Předmět Diplomová práce 3 je koncipován jako kurz motivující studenta k napsání diplomové práce splňující veškeré požadavky na ni kladené. Absolvování tohoto kurzu a kurzů navazujících zajistí, že student odevzdá diplomovou práci odsouhlasenou vedoucím.

Osnova:

- Individuální konzultace v průběhu zpracování diplomové práce.

Výukové metody: Individuální konzultace v průběhu zpracování diplomové práce.

Metody hodnocení: Zápočet je udělený za úspěšný postup v přípravě práce.

Literatura:

- MEŠKO, Dušan, Dušan KATUŠČÁK a Ján FINDRA. *Akademická příručka*. České, upr. vyd. Martin: Osveta, 2006. 481 s. ISBN 80-8063-219-7. info

Z9017H Oborový geografický seminář 2

Vyučující: [RNDr. Petr Daněk Ph.D.](#), [RNDr. Ondřej Šerý Ph.D.](#)

Rozsah: 0/2/0. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Cílem předmětu je seznámit posluchače s institucemi, ve kterých nacházejí uplatnění absolventi Geografického ústavu Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity a další geografové. Studenti jsou seznamováni jak se zaměřením a posláním konkrétních institucí, tak s náplní práce geografů, působících v těchto institucích, i s aktuálními projekty a výzkumnými či praktickými záměry, které zástupci těchto institucí řeší.

Osnova:

- 1) Úvodní přednáška: příležitosti a rizika uplatnění absolventů studia humánní geografie.
- 2 až 12) Přednášky expertů o činnosti pracovišť, která reprezentují, a o jejich konkrétních výzkumných nebo aplikovaných projektech.

Výukové metody: Prezentace odborníků z praxe, které představují pracoviště, jež zastupují, a aktuálně řešená geografická témata. Předmět navazuje na Oborový geografický seminář 1.

Metody hodnocení: Předmět je zakončen zápočtem, který studenti získají za odpovídající docházku a za aktivní účast při diskuzích s odborníky z praxe.

Literatura:

- TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 411 s. ISBN 978-80-7380-114-4. info
- MEŠKO, Dušan, Dušan KATUŠČÁK a Ján FINDRA. *Akademická příručka*. České, upr. vyd. Martin: Osveta, 2006. 481 s. ISBN 80-8063-219-7. info

Z9876 Přeshraniční spolupráce

Vyučující: [doc. RNDr. Milan Jeřábek Ph.D.](#)

Rozsah: 2/1/0. 5 kr. Ukončení: zk.

Cíle předmětu: Základní kurz k přeshraniční problematice přináší studentům stěžejní informace o specifickém územním typu, na který je nahlíženo především z perspektivy regionální politiky a územního plánování. Prezentuje téma v rovině teoretické i praktické, a to na různých řádovostních úrovních (evropské, celostátní, euro/regionální až lokální). Nedílnou součástí jsou analýzy relevantních koncepčních dokumentů, jakož i reflexe tématu pohraničí a přeshraniční spolupráce obyvatelstvem a aktéry regionálního rozvoje. Absolventi kurzu se orientují v aktuální situaci pohraničních regionů Česka, středoevropského prostoru i v rámci Evropské unie.

Osnova:

- 1. Úvod do problematiky, historickogeografický pohled, periodizace vývoje pohraničí. 2. Základní pojmy: hranice, hraniční efekt, funkce hranice a její vliv na socioekonomický vývoj. 3. Vymezení pohraničí, přístupy a příklady obecné a v Česku, pohraničí v (regionální) politice. 4. Územní spolupráce evropská, nadnárodní, přeshraniční, sousedská; příklady projektů. 5. Typologie českého pohraničí a evropských hraničních regionů; vývoj, stav, kategorie. 6. Řešení přeshraniční problematiky v dokumentech evropských (EU) a sousedních států. 7. Pohraničí a přeshraniční spolupráce v regionální politice a územním plánování Česka. 8. Postavení, úloha, zapojení a aktivity Asociace evropských hraničních regionů 9. Euroregiony jako regionální dimenze evropské integrace, příklady z Evropy a Česka. 10. Programy přeshraniční spolupráce jako součást regionální politiky EU a ČR. 11. Přeshraniční komparace a harmonizace prostorově relevantních informací. 12. Reflexe pohraniční problematiky ve společnosti: výzkum, veřejné mínění, iniciativy.

Výukové metody: Kurz tvoří přednášky seznamující s teoreticko-metodologickou základnou z pohledu geografie a příbuzných vědních disciplín. Současně je kladem důraz na kritickou analýzu přístupů k pohraničí a přeshraniční spolupráci v kontextu regionálního rozvoje. Cvičení jsou zaměřena na praktické aplikace ve zvolených modelových regionech, zejména českých euroregionech. Pro ty jsou zpracovávány individuálně seminární práce, a to vč. jejich prezentace a diskuze. Podle aktuální situace se studenti zapojují do výzkumných aktivit pracoviště.

Metody hodnocení: Předpokladem pro úspěšné absolvování kurzu je řádné zpracování seminární práce zpravidla pro vybraný euroregion. Zkouška je písemná, slouží k ověření teoretických poznatků, ale i zapojení problematiky pohraničí a přeshraniční spolupráce do aktivit decizní sféry.

Literatura:

- JEŘÁBEK, M., DOKOUPIL, J., HAVLÍČEK, T. a kol. : *České pohraničí - bariéra nebo prostor zprostředkování?*. Praha : Academia, 2004, 296 s., ISBN 80-200-1051-3
- HALÁS, Marián. *Cezhraničné väzby, cezhraničná spolupráca: na príklade slovensko-českého pohraničia s dôrazom na jeho slovenskú časť*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2005, 152 s.

- VAISHAR, Antonín ed. Regiony v pohraničí: (případové studie vybraných periferních regionů jednotlivých úseků českého pohraničí). 1. vyd. Brno: Ústav geoniky Akademie věd České republiky, 2011, 133 s. ISBN 978-80-86407-16-6.
- ZICH, František ed. Přeshraniční vlivy působící na místní společenství pohraničí České republiky. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, fakulta sociálně ekonomická, 2005, 206 s. ISBN 80-7044-721-4.
- JEŘÁBEK, M., A. POKORNÁ, M. ŠLAJCHRT a kol. Euroregion Elbe/Labe - regionální studie. Ústí nad Labem: UJEP, 2012. 130 s. AUP 178, SG XIII. ISBN 978-80-7414-555-1
- MÜLLER, B., KUČERA, K., JEŘÁBEK, M., PŘIKRYL, J. Grenzraum als Vermittlungsraum : Chancen der interkommunalen Zusammenarbeit am Beispiel von Sachsen und Böhmen. Berlin : Verlag für Wissenschaft und Forschung, 2000, 220 s., ISBN 3-897000-285-X

Z9877 Sociogeografický výzkum českého pohraničí

Vyučující: [doc. RNDr. Milan Jeřábek Ph.D.](#)

Rozsah: 1/1/0. 2 kr. Ukončení: z.

Cíle předmětu: Cílem je prohloubit poznatky ze základního kurzu Pohraničí a přeshraniční spolupráce. Základem je představení subjektů věnujících se hraniční problematice v Česku resp. jednotlivých hraničních úseků (vč. zahraničních institucí). Zaměří se také na výzkumné přístupy a metody (kvantitativního i kvalitativního rázu), řešené okruhy (demografie, ekologie, infrastruktura apod.), jakož i aktéry regionálního rozvoje (jednotlivých hierarchických úrovní).

Osnova:

- 1. Akademické instituce věnující se hraniční problematice (vysoké školy a výzkumné ústavy). 2. Další české subjekty věnující se hraniční problematice (např. MMR ČR, ÚÚR). 3. Zahraniční instituce sousedních států věnující se hraniční problematice. 4. Relevantní bibliografie – seznámení z pohledu autorského, územního, tematického atd. 5. Metody a poznatky kvantitativního rázu (vč. dostupnosti a kompatibility dat, sběr dat v terénu) 6. Metody a poznatky kvalitativního rázu (uplatnění řízeného rozhovoru, interview, biografie) 7. Řešené okruhy – území: ekologie, využití území, infrastruktura apod. 8. Řešené okruhy – společnost: demografie, vzdělanost, trh práce, mobilita 9. Řešené okruhy – hospodářství: průmysl, doprava, výkonnost/konkurenceschopnost 10. Aktéři lokálního rozvoje (obce, individuální subjekty – např. podniky, neziskové organizace) 11. Aktéři regionálního rozvoje (sdružení obcí, kraje, euroregiony, komory apod.) 12. Aktéři národního a nadnárodního rozvoje (ministerstva, zahraniční politika, AEER)

Výukové metody: Kurz tvoří přednášky seznamující s osobnostmi, zaměřením, projekty a publikačními výstupy relevantních pracovišť, a to při současné analýze z hlediska řešených okruhů. Cvičení navazují na výklad formou rešerše a následné diskuze modelových příkladů, rozšiřujících předchozí poznatky. Podle aktuální situace se studenti zapojují do výzkumných aktivit pracoviště.

Metody hodnocení: Předpokladem pro úspěšné absolvování kurzu je odpovídající zpracování seminární práce zpravidla prezentující vybrané pracoviště či analyzující vybraný titul z české literatury, prezentované na cvičení.

Literatura:

- DOKOUPIL, Jaroslav a Jan KOPP. Vliv hranice na přírodní a socioekonomické prostředí česko-bavorského pohraničí. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2011, 160 s. ISBN 978-80-261-0089-8.
- JEŘÁBEK, Milan. Česko-saské pohraničí - prostor konkurence a/nebo kooperace?. Vydání první. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, 2012, 118 stran. ISBN 978-80-7414-514-8.
- ZICH, František. Přeshraniční vlivy působící na místní společenství pohraničí České republiky. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, fakulta sociálně ekonomická, 2005, 143 s. ISBN 80-7044-722-2.
- NOVOTNÁ, Marie ed. Problémy periferních oblastí. Praha: Univerzita Karlova, 2005, 184 s. ISBN 80-8656-1216.
- GRÜTTNER, André, Mario HESSE, Milan JEŘÁBEK, Cornelia KUNZE, Thomas LEHR, Thomas LENK a Philipp SCHICKL. Grenzüberschreitende Dienstleistungen in der Euroregion Erzgebirge: Situation, Herausforderungen, Potenziale. Leipzig: Leipziger Universitätsverlag,

F – Související vědecká, výzkumná, vývojová, umělecká a další tvůrčí činnost

Vysoká škola	Masarykova univerzita
Součást vysoké školy	Přírodovědecká fakulta
Název studijního programu	Geografie a kartografie
Název studijního oboru	Sociální geografie a regionální rozvoj

Informace o tvůrčí činnosti vysoké školy související se studijním oborem (studijním program)

Vědecká a výzkumná činnost Geografického ústavu má v oblasti humánní geografie dlouholetou tradici sahající do let těsně po založení Masarykovy univerzity. Pracovníci Geografického ústavu zajišťující studijní program se podílejí na řešení řady grantů a výzkumných záměrů. Rozsah výzkumné činnosti je přitom poměrně široký, zahrnuje jak projekty základního výzkumu, tak i výzkumy zaměřené spíše aplikačním směrem. Výzkumné aktivity se nejčastěji dotýkají problematiky měst, vztahů v sídelním systému, dopravy, mobility, časoprostorových rytmů a také přeshraniční spolupráce, bydlení či zkoumání regionálních ekonomik a trhů práce.

Pracovníci Geografického ústavu zajišťující studijní program se podílejí na řešení grantů a výzkumných záměrů financovaných různými institucemi, nejčastěji se jedná o projekty Grantové agentury ČR, Technologické agentury ČR, Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstva kultury ČR a podobně. Aktuální přehled nejvýznamnějších grantů řešených v období let 2011 až 2015 je uveden ve spodní části tohoto formuláře. Kromě nich se pracovníci podílejí na řešení několika dalších projektů, jejichž hlavním nositelem je jiné pracoviště MU či jiná vysoká škola. Jde např. o projekty TA ČR TD010063 a TD020010 (nositel: ESF MU, spolupracovník na GÚ Daniel Seidenglanz), IVF 0057/2012 (nositel: Hungarian Academy of Sciences, spoluřešitel na GÚ Ivan Andráško) a OPVK CZ.1.07/2.2.00/15.0201 (nositel: PŘF MU, spoluřešitel na GÚ Ivan Andráško). Kromě uvedených projektů byly na Geografickém ústavu řešeny i projekty typu FRVŠ (2387/2011, 1959/2012, 42/2012).

Silnou pozici má rovněž aplikovaný výzkum. Pracovníci Geografického ústavu zajišťující studijní program se v pozici expertů spolupodílejí na řadě aktivit v oblasti prostorového a strategického plánování (účast na přípravě územně plánovacích podkladů a dokumentů na krajské, mikroregionální a místní úrovni či na tvorbě specializovaných studií a průzkumů – např. analýzy maloobchodní sítě, studie sídelních vazeb, demografické prognózy či průzkumy trhu práce). Intenzivní a stabilní spolupráce probíhá zejména s příslušnými odbory Krajského úřadu Jihomoravského kraje, resp. Magistrátu města Brna, dále pak i jinými veřejnými subjekty jako jsou například místní akční skupiny či Úřad práce ČR. Zkušenosti, získané v aplikační sféře, jsou vhodně reflektovány ve výuce a akademickém výzkumu.

Přehled řešených grantů a projektů (závazné jen pro magisterské programy)

Pracoviště	Názvy grantů a projektů získaných pro vědeckou, výzkumnou, uměleckou a další tvůrčí činnost v oboru	Zdroj	Období
Geografický ústav	Geografie městských rytmů, GA14-14547S	B	2014 – 2015
Geografický ústav	Vliv přeshraniční spolupráce na regionální rozvoj českého pohraničí, TD020254	B	2014 – 2015
FSS MU (GÚ jako spolunositel)	Formy a hodnoty alternativních ekonomických praktik v České republice, GA14-33094S	B	2014 – 2016
Geografický ústav	Transformace pohraničí na příkladu jihomoravského-dolnorakouského regionu, AKTION Česká republika – Rakousko, 74p1	A	2015 – 2016
Geografický ústav	Technologie pro zpřístupnění mapových sbírek ČR: metodika a software pro ochranu a využití děl národního kartografického dědictví, DF11P01OVV003	C	2011 – 2015
Geografický ústav	Inovace výuky geografických studijních oborů, OPVK CZ.1.07/2.2.00/15.0222	C	2010 – 2013
Geografický ústav	Assessment and strategic development of INSPIRE compliant Geodata-Services for European Soil Data, ECP-2008-GEO-318004	A	2009 – 2012
Geografický ústav	Kartografická vizualizace senzorických sítí pro zemědělství (Agrisensor), GA205/09/1437	B	2009 – 2011
Geografický ústav	Podpora polycentrického regionálního rozvoje POLYREG, MMR ČR, WD-40-07-1	C	2007 – 2011
Geografický ústav	Letecká doprava a její změny v ČR a v regionu střední Evropy, 205/09/P256	B	2009 – 2011

I – Uskutečňování akreditovaného stud. programu mimo sídlo vysoké školy

Vysoká škola	Masarykova univerzita
Součást vysoké školy	Přírodovědecká fakulta
Název studijního programu	Geografie a kartografie / SO: Sociální geografie a regionální rozvoj
Název instituce nebo pobočky VŠ, kde probíhá výuka SP mimo sídlo VŠ nebo fakulty	

Výuka veškerých programů je uskutečňována výhradně v sídle vysoké školy.